

PLATFORMA ŻYWNOŚCIOWA

zasady funkcjonowania

Materiał informacyjno-szkoleniowy

Projekt pt. „Platforma Żywnościowa”, akronim SELLFOOD,
finansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu „Społeczny i gospodarczy rozwój
Polski w warunkach globalizujących się rynków” GOSPOSTRATEG, na podstawie umowy nr
Gospostrateg1/385521/2/NCBR/2018

Warszawa, 2019

Spis Treści

Wstęp	4
Dostęp do RTRS	9
Systemy obrotu na RTRS	10
Przedmiot obrotu na RTRS	10
Weryfikacja jakości towaru	12
e-RTRS	13
Regulacje	13
ROZDZIAŁ 1. ZASADY OBROTU W SYSTEMIE KURSU JEDNOLITEGO	15
System kursu jednolitego na RTRS	15
Towar handlowany w systemie kursu jednolitego	15
Instrumenty notowane w systemie kursu jednolitego	16
Specyfikacja instrumentów w systemie kursu jednolitego	16
Harmonogram notowań w systemie kursu jednolitego	17
Zabezpieczenie zleceń sprzedaży w systemie kursu jednolitego	17
Zabezpieczenie zleceń kupna w systemie kursu jednolitego	17
Zasady składania zleceń w systemie kursu jednolitego	17
Ewidencja zawartych transakcji w e-RTRS	22
Rozliczenie finansowe transakcji zawartych w systemie kursu jednolitego	22
Odbiór towaru kupionego na sesji kursu jednolitego	22
Koszty transakcyjne w systemie kursu jednolitego	23
ROZDZIAŁ 2. ZASADY OBROTU W SYSTEMIE AUKCYJNYM	25
System aukcyjny na RTRS	25
Towar wystawiany na aukcji	25
Oferent/ inicjator aukcji	26
Wniosek o przeprowadzenie aukcji	26
Zabezpieczenie aukcji wymagane od Oferenta	26
Zabezpieczenie uczestnictwa w aukcji przez kupujących	26
Zasady składania zleceń kupna na aukcji	27
Zasady realizacji zleceń na aukcji	27
Ewidencja zawartych transakcji w systemie e-RTRS	28
Rozliczenie finansowe transakcji zawartych na aukcji	29

Odbiór towaru kupionego na aukcji	29
Zgłoszenie zastrzeżeń do towaru kupionego na aukcji	29
Koszty transakcyjne w systemie aukcji	30
Rozdział 3. CZŁONKOWIE GIEŁDY I IZBY	31
Status Członka Giełdy	31
Wniosek o uzyskanie członkostwa na Giełdzie	31
Dopuszczenie do działania na RTRS	32
Maklerzy giełdowi	33
Status Członka Giełdowej Izby Rozrachunkowej	33
Wniosek o uzyskanie członkostwa w Giełdowej Izbie Rozrachunkowej	34
Koszty członkostwa	34
ROZDZIAŁ 4. MAGAZYNY AUTORYZOWANE	36
System Magazynów Autoryzowanych na RTRS	36
Rola i odpowiedzialność Magazynu Autoryzowanego	36
Kategorie Uczestników SMA	36
Uczestnik SMA świadczący usługi przechowywania	37
Uczestnik SMA nieświadczący usług przechowywania	37
Warunki uczestnictwa w SMA	38
Warunki autoryzacji magazynu Uczestnika SMA	38
Wniosek o uczestnictwo w SMA i autoryzację magazynu	39
Wymogi organizacyjno-techniczne dla Magazynu Autoryzowanego	40
Zawieszenie i uchylenie uczestnictwa w SMA	43
Opłaty za świadczenie usług przechowywania zbóż w SMA	43
Przyjęcie zboża do Magazynu Autoryzowanego	44
Wydanie zboża z Magazynu Autoryzowanego	45
Kontrola jakości zboża w Magazynie Autoryzowanym	46
Badania odwoławcze	47
Koszty uczestnictwa w SMA	48

Wstęp

W warunkach postępującej liberalizacji polityki rolnej Unii Europejskiej utrzymanie stabilności dochodów w rolnictwie wymaga udostępnienia podmiotom działającym w sektorze rolno-spożywczym narzędzi, za pomocą których będą w stanie koncentrować podaż, uzyskiwać przewagę w kontaktach handlowych, a dzięki temu również stabilizować własne dochody.

Platforma Żywnościowa zafunkcjonuje na Towarowej Giełdzie Energii S.A. jako wyodrębniony Rynek Towarów Rolno-Spożywczych RTRS stanowiący segment Rynku Towarów Giełdowych TGE, i przeznaczona będzie do prowadzenia obrotu wybranymi produktami rolno-spożywczymi, spełniającymi wysokie, jednakowe, powtarzalne wymagania jakościowe określone przez Giełdę, a będące zdeponowanymi w profesjonalnych magazynach mających odpowiedni potencjał i posiadających autoryzację Giełdy. Takim właśnie narzędziem jest Platforma, która jest pionierskim rozwiązaniem na rynku polskim, a jej głównym celem jest utworzenie giełdy, na wzór giełdy papierów wartościowych, która umożliwi uczestnikom rynku rolno-spożywczego zawieranie kontraktów typu SPOT, a w dalszej perspektywie kontraktów terminowych.

Koncepcja utworzenia Platformy Żywnościowej jest odpowiedzią na sytuację panującą na rynku rolnym, a także postulaty zgłaszane przez przedstawicieli branży rolno-spożywczej.

Uruchomienie zorganizowanej elektronicznej platformy obrotu umożliwi koncentrację podaży krajowych towarów rolno-spożywczych poprzez tworzenie dużych, jednorodnych partii. Dzięki takiemu rozwiązaniu, w oparciu o wystandaryzowane produkty i określone warunki transakcji, ograniczone zostanie ryzyko handlowe.

Podstawowym założeniem Platformy Żywnościowej jest zwiększenie konkurencyjności polskich podmiotów sektora rolno-spożywczego, zarówno na rynku krajowym, jak i na rynkach zagranicznych.

Została ona przygotowana po konsultacjach z organizacjami branżowymi, w tym zrzeszającymi podmioty działające na rynku zbóż. Podmioty te opowiadały się za wprowadzeniem na rynek polski

kontraktów typu SPOT oraz kontraktów terminowych, jako instrumentów koncentracji podaży, zarządzania ryzykiem cenowym i handlowym, zabezpieczających transakcje oraz stabilizujących rynek i dochody. Giełda otworzy nowe możliwości.

Sprzedawcą za pośrednictwem Platformy będą mogli zarówno mali rolnicy prowadzący rodzinne gospodarstwa jak i wielcy producenci oferujący duże partie pszenicy. Platforma Żywnościowa ułatwi też dostęp do surowca o ustalonej, najwyższej jakości wszystkim potencjalnie kupującym, zarówno małym przetwórcom jak i potentatom czy eksporterom. Przewidujemy, że na początku Platforma będzie uzupełnieniem tradycyjnych kanałów dystrybucji, ale z czasem dla wielu producentów, przetwórców i eksporterów będzie to główne miejsce obrotu pszenicą.

Platforma Żywnościowa jest to projekt, który powstał z inicjatywy Ministerstwa Rolnictwa i został przez to Ministerstwo wpisany do Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), a to oznacza, że jest ważny dla rozwoju Polski.

Projekt realizuje Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w konsorcjum z Instytutem Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego i Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB. Partnerem, głównym wykonawcą i operatorem Platformy Żywnościowej jest konsorcjum Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. z Izbą Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A. i Towarową Giełdą Energii S.A. pod nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego.

Finansuje go Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu "Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków" GOSPOSTREG zgodnie z umową GOSPOSTREG 1/285521/2/NCBR/2018.

Projekt ten składa się z dwóch faz: badawczej i przygotowania do zastosowania badań naukowych w praktyce.

W ramach fazy badawczej, która zakończyła się w ubiegłym roku (czas trwania fazy: 01.06.2018 r. – 28.02.2019 r.) dokonano analiz rynkowych, których celem była ocena możliwości wdrożenia zinstytucjonalizowanego obrotu handlowego produktami rolno-spożywczymi z wykorzystaniem kontraktów typu SPOT i kontraktów terminowych w Polsce. Przedmiotem analizy były rynki głównych produktów żywnościowych: zbóż, rzepaku, cukru, owoców i warzyw, mleka oraz mięsa.

W ramach prowadzonych prac opracowano pięć spójnych i kompleksowych raportów tematycznych, tj.:

-Raport nr 1 „Analiza rynku rolno-spożywczego w Polsce wraz z rekomendacjami produktów, które mogą być przedmiotem obrotu handlowego na Platformie Żywnościowej”,

-Raport nr 2 „Rekomendacje minimalnych parametrów jakościowych i klasyfikacja produktów oferowanych na Platformie Żywnościowej”,

-Raport nr 3 „Analiza funkcjonowania rozwiniętych i nowoczesnych giełd towarowych na świecie, rekomendująca rozwiązania dotyczące zorganizowanego handlu w formule rynku SPOT i rynku terminowego w Polsce”,

-Raport nr 4 „Propozycje dotyczące metod oznaczania jakości, metod próbobrania, niezbędnego wyposażenia wykorzystywanego do oceny jakości, znakowania, opakowań i warunków przechowywania najbardziej perspektywicznych produktów rolno-spożywczych oferowanych na Platformie Żywnościowej”,

-Raport nr 5 „Określenie zagrożeń wystąpienia substancji skażających dla produktów rolno-spożywczych oferowanych na Platformie Żywnościowej”.

W ramach fazy badawczej dokonano analizy rynku rolno-spożywczego, określając jego potencjał i możliwość jego zagospodarowania w obrocie towarami rolnymi i produktami rolno-spożywczymi z wykorzystaniem kontraktów typu SPOT oraz kontraktów terminowych. Na podstawie badań i analiz zarekomendowano produkt do obrotu na Platformie w fazie pilotażu, tj. pszenicę, a także zarekomendowano pozostałe rynki perspektywicznych produktów rolno-spożywczych do obrotu w dalszej perspektywie, tj.: rynek zbóż, rzepaku, cukru, owoców i warzyw, mleka, mięsa czerwonego, mięsa drobiowego.

Przedstawiono rekomendacje dotyczące minimalnych parametrów jakościowych i klasyfikacji produktów oferowanych na Platformie. Przedstawiono analizę w zakresie jakości i bezpieczeństwa żywności, w tym jakość żywności, skalę zafałszowania artykułów żywnościowych, nieprawidłowości spotykane w zakresie jakości i bezpieczeństwa żywności, a także istniejące systemy jakości żywności.

Zaprezentowano funkcjonowanie rozwiniętych i nowoczesnych giełd towarowych na świecie, zarekomendowano rozwiązania dotyczące zorganizowanego handlu w formule rynku SPOT i rynku terminowego w Polsce.

Przedstawiono propozycje dotyczące metod oznaczania jakości, metod próbobrania, niezbędnego wyposażenia wykorzystywanego przy pobieraniu próbek oraz przy ocenie jakości, znakowania towaru, sposobu opakowania, warunków przechowywania dla pięciu najbardziej perspektywicznych produktów rolno-spożywczych, które mogą stanowić przedmiot obrotu na Platformie Żywnościowej.

Dokonano analizy ryzyka dla produktów rolno-spożywczych wskazanych jako najbardziej perspektywiczne do przeprowadzenia pilotażowego wdrożenia w ramach Platformy Żywnościowej.

Przeprowadzone przez Instytuty w ramach fazy badawczej analizy pozwoliły wyłonić grupy towarów, które dają się wystandaryzować, nie są łatwo psujące się i w związku z tym mogą być przechowywane przez dłuższy czas, oraz jednocześnie mają na tyle duże wolumeny produkcji w kraju, że jest uzasadnione i możliwe wprowadzenie ich do handlu na giełdzie. W efekcie tych prac powstała grupa rekomendowanych towarów, które można byłoby wprowadzić do obrotu giełdowego, tj.: pszenica, koncentrat soku jabłkowego, cukier, odtłuszczone mleko w proszku oraz półtusze wieprzowe. Nie jest to jednakże lista zamknięta, mogą być też inne towary, które nadają się do wprowadzenia do obrotu giełdowego, np. kukurydza, która jest dość zbliżona pod względem procesowania łańcucha produkcji, dostawy, przechowywania, badania jakości do pszenicy. Z tej listy została wybrana pszenica, która stanowi pierwszy produkt obrotu w fazie pilotażowej.

Fazę badawczą mamy za sobą, a obecnie trwa realizacja **fazy przygotowania do zastosowania badań naukowych w praktyce**, która obejmuje przygotowanie od strony technicznej, regulacyjnej i dokumentacyjnej infrastruktury do prowadzenia obrotu wybranymi produktami rolnymi i spożywczymi na giełdzie.

Zwieńczeniem fazy przygotowania do zastosowania badań naukowych w praktyce jest przeprowadzenie rzeczywistego pilotażu w formule rynku kasowego, z rzeczywistymi transakcjami na jednym wybranym produkcie – pszenicy. Formuła rynku kasowego (inaczej SPOT) obejmuje ruchy od zawierania transakcji do rozliczenia poprzez fizyczny odbiór towaru i przelew płatności. Wszystkie te działania odbywają się niemalże natychmiast i są gwarantowane przez Giełdę.

W ramach pilotażu planowane jest uruchomienie obrotu w dwóch alternatywnych systemach:

- **system kursu jednolitego** w formie regularnych sesji giełdowych prowadzonych wystandaryzowanymi instrumentami na pszenicy, podzielonej na dwie kategorie klasowe, oraz
- **system aukcji**, które będą organizowane na żądanie oferentów dużych partii pszenicy (co najmniej 250 ton) w trzech klasach jakościowych.

Pilotaż, w sensie uruchomienia regularnych sesji obrotu pszenicą, jest przewidziany od marca do sierpnia 2020 roku i ze względu na to, że chodzi o przetestowanie rynku i zaproponowanie pewnych rozwiązań oraz zachęcenie uczestników do sprawdzenia, jak te rozwiązania funkcjonują, prowadzony będzie przez operatora rynku bezpłatnie dla uczestników. Oznacza to, że wykonawca, czyli Giełda, nie będzie pobierać żadnych opłat od uczestników transakcji. Opłaty natomiast będą pobierane przez magazyny za przyjęcie/przechowywanie i wydanie towaru oraz przez biura maklerskie.

Przedmiotem obrotu na tym rynku będą towary dopuszczone przez zarząd Giełdy do obrotu i oznaczone co do gatunku. Należy przez to rozumieć, że przedmiotem obrotu nie są skonkretyzowane partie towaru, które można obejrzeć gdzieś, gdzie są zgromadzone i zawrzeć transakcję kupna drogą tradycyjną czy też elektroniczną. Mamy do czynienia z towarami oznaczonymi co do gatunku. W praktyce wygląda to tak, iż na Giełdzie kupowany jest towar, którego kupujący nigdy nie widział, natomiast wie, jakie cechy/jakość ten towar posiada. Przedmiotem obrotu jest towar wystandaryzowany. Na podstawie tej informacji podejmowana jest decyzja o zawarciu transakcji.

Platforma Żywnościowa będzie giełdą działającą, według przejrzystych i zapewniających bezpieczeństwo obrotu zasad, podlegającą nadzorowi **Komisji Nadzoru Finansowego** w ramach której transakcje będą zawierane zgodnie z obowiązującym regulaminem obrotu i rozliczeń.

Struktura i uczestnicy rynku

Podstawą funkcjonowania RTRS są:

- **Giełda** (tj. Towarowa Giełda Energii S.A./TGE), która organizuje obrót i prowadzi na RTRS notowania dla dopuszczonych do obrotu towarów;
- **Giełdowa Izba Rozrachunkowa/ Izba** (tj. Giełdowa Izba Rozrachunkowa prowadzona przez Izbę Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A./ IRGiT), która organizuje i zarządza systemem zabezpieczeń transakcji oraz prowadzi rozliczenia i rozrachunek finansowy transakcji zawartych na Giełdzie;
- **Magazyny Autoryzowane**, które po dopuszczeniu przez Giełdę do uczestnictwa w Systemie Magazynów Autoryzowanych (SMA) odpowiadają za weryfikację i zachowanie jakości towaru wprowadzanego do obrotu na Giełdzie oraz realizują rozrachunek w towarze zawartych na Giełdzie transakcji, umożliwiając fizyczny przepływ towaru od sprzedającego do kupującego.

Ponadto działania RTRS będą wspierane przez następujące podmioty:

- **Domy maklerskie/ brokerzy**, które jako profesjonalni uczestnicy rynku pełnią rolę pośredników umożliwiających zawieranie i rozliczanie transakcji giełdowych kontrahentom, czyli sprzedającym i kupującym fizyczne towary na Giełdzie, nieposiadającym statusu Członka Giełdy;
- **Laboratoria odwoławcze**, których rolą jest prowadzenie badań odwoławczych na zlecenie uczestników obrotu, w celu rozstrzygnięcia czy określona partia towaru będąca przedmiotem transakcji giełdowej spełnia wymagania jakościowe określone przez Giełdę;

- **Jednostka kontrolno-autoryzacyjna**, która na zlecenie Giełdy weryfikuje spełnienie wymagań techniczno-organizacyjnych przez podmioty ubiegające się o włączenie do Systemu Magazynów Autoryzowanych lub już w tym Systemie działające.

Struktura i uczestnicy rynku

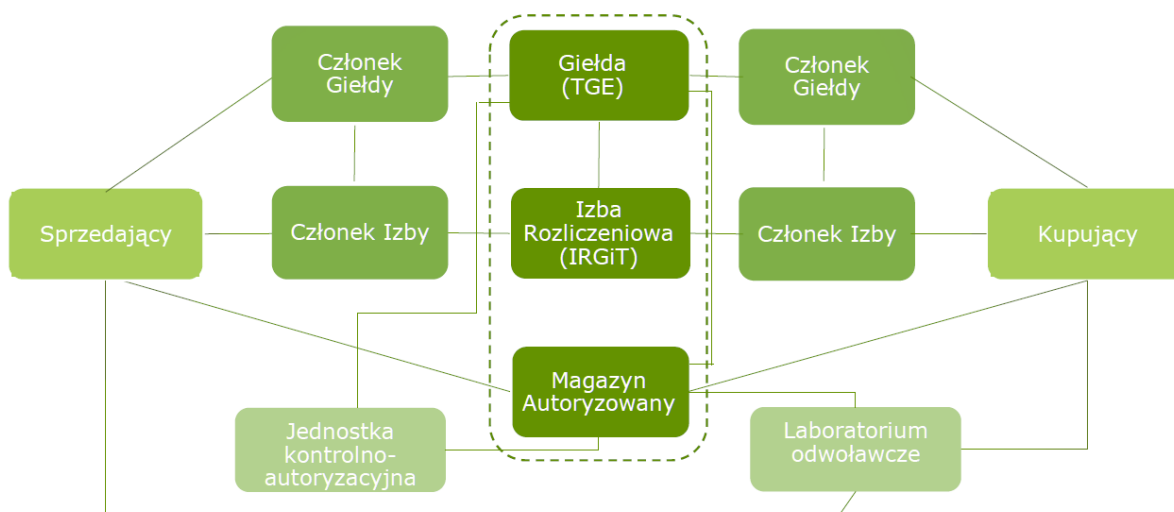

Diagram 1

Dostęp do RTRS

Transakcje na RTRS mogą zawierać wszystkie podmioty, zarówno osoby fizyczne jak i prawne, które zostały dopuszczone do działania na rynku giełdowym, przy czym możliwe są dwa rodzaje dostępu: bezpośredni oraz pośredni.

- Dostęp bezpośredni zarezerwowany jest dla tzw. Członków Giełdy i oznacza możliwość składania zleceń i zawierania transakcji bezpośrednio na Giełdzie za pomocą systemu transakcyjnego Giełdy (systemu notującego) oraz rozliczania transakcji bezpośrednio z Izbą. Uzyskanie statusu Członka Giełdy ograniczone jest do wskazanych w Ustawie o giełdach towarowych kategorii podmiotów i wiąże się z koniecznością spełnienia specyficznych warunków określonych w regulaminach giełdowych. W praktyce status taki uzyskują profesjonalne podmioty, których przedmiotem działalności jest obrót instrumentami finansowymi i towarowymi, np. domy maklerskie czy towarowe domy maklerskie. Dostęp taki wiąże się z koniecznością ponoszenia kosztów opłat członkowskich na Giełdzie i w Izbie, obowiązkiem wnoszenia składek na fundusze gwarancyjne w Izbie, utrzymywania

odpowiedniej infrastruktury techniczno-organizacyjnej oraz wykwalifikowanego personelu (maklerów). Do zalet bezpośredniego działania na rynku należą przede wszystkim niższe koszty transakcyjne (brak opłat pośredników, wyłącznie opłaty pobierane przez Giełdę i Izbę) oraz możliwość odpłatnego świadczenia usług brokerskich dla innych uczestników obrotu.

- Dostęp pośredni jest rekomendowaną opcją działania na RTRS dla wszystkich pozostałych uczestników rynku i polega na składaniu zleceń, zawieraniu i rozliczaniu transakcji za pośrednictwem Członka Giełdy dopuszczonego do RTRS. W celu jego uzyskania niezbędne jest zawarcie odpowiedniej umowy na prowadzenie rachunku towarów giełdowych i powiązanego z nim rachunku pieniężnego z wybranym Członkiem Giełdy (Giełda publikuje listę Członków Giełdy dopuszczonych do działania na RTRS na swojej stronie internetowej). Po zawarciu umowy obsługujący uczestnika Członek Giełdy udostępnia mu środki komunikacji/narzędzia umożliwiające składanie zleceń i dostęp do informacji rynkowej oraz bezpośrednio z nim rozlicza zawarte transakcje. Zakres wymaganych formalności w celu uzyskania takiego dostępu jest znacznie mniejszy niż w przypadku członkostwa na Giełdzie. Jednostkowe koszty transakcyjne w takim przypadku są wprawdzie wyższe, ze względu na prowizje maklerskie dodawane do opłat Giełdy i Izby, jednak nie ma konieczności ponoszenia kosztów stałych związanych z członkostwem na Giełdzie.

Systemy obrotu na RTRS

Obrót na RTRS jest prowadzony w dwóch równolegle funkcjonujących systemach:

- w systemie kursu jednolitego, który polega na prowadzeniu przez Giełdę regularnych notowań wystandaryzowanych kontraktów, których przedmiotem jest towar przechowywany przez uczestników rynku w Magazynach Autoryzowanych świadczących usługi przechowywania;
- w systemie aukcyjnym, który polega na organizacji i prowadzeniu przez Giełdę doraźnych aukcji sprzedaży towaru bezpośrednio od jego właściciela dysponującego własnym Magazynem Autoryzowanym nieświadczącym usług przechowywania.

Przedmiot obrotu na RTRS

Przedmiotem obrotu na RTRS są oznaczone co do gatunku towary rolno-spożywcze, które zostały dopuszczone do obrotu decyzją Zarządu Giełdy. Warunkiem wprowadzenia do handlu na giełdzie konkretnej partii danego towaru jest jej złożenie w Magazynie Autoryzowanym (świadczącym lub nieświadczącym usług przechowywania) oraz zaewidencjonowanie w systemie e-RTRS przez ten Magazyn. Przed przyjęciem i zaewidencjonowaniem danej partii towaru, Magazyn Autoryzowany musi potwierdzić jej zgodność z wymogami jakościowymi określonymi przez Giełdę.

Parametry jakościowe (oznaczane wg aktualnej wersji podanej normy)

Tabela 1

Parametr jakościowy	Jedn.	Klasa		
		A	B	C
Maksymalna wilgotność (PN-EN ISO 712)	%	14,5	14,5	14,5
Maksymalna zawartość zanieczyszczeń (PN-EN 15587)	%	6	6	6
Maksymalna zawartość ziaren połamanych	%	3	5	5
Maksymalna zawartość zanieczyszczeń ziarnowych, w tym				
- ziarna poślednie	%	3	5	5
- ziarna innych zbóż	%	X	X	X
- ziarna uszkodzone przez szkodniki	%	X	X	X
- ziarna z przebarwionym zarodkiem	%	X	X	X
- ziarna uszkodzone termicznie podczas suszenia	%	0,5	0,5	0,5
Maksymalna zawartość ziaren porośniętych	%	4	4	4
Maksymalna zawartość zanieczyszczeń obcych, w tym	%	2	2	2
- nasiona obce	%	0,1	0,1	0,1
- ziarna niezdrowe	%	X	X	X
- materiał obcy	%	X	X	X
- łuski	%	X	X	X
- sporysz	%	0,05	0,05	0,05
- ziarna zaśniecone	%	X	X	X
- zanieczyszczenia pochodzenia zwierzęcego	%	X	X	X
Minimalna gęstość ziarna w stanie zsypanym (PN-EN ISO 7971-3)	Kg/hl	77	76	73
Minimalna zawartość białka (Nx5,7) (PN-EN ISO 20483)	% suchej masy	14	12,5	X
Minimalna liczba opadania (PN-EN ISO 3093)	sekundy	250	220	X

W przypadku pszenicy zwyczajnej notowania mogą być prowadzone dla klas A, B i C, o wymaganiach i parametrach jakościowych wskazanych w załączniku do Regulaminu RTRS. W ramach danej klasy jakościowej mogą być oferowane partie towaru o różniących się nieznacznie parametrach jakościowych, **pod warunkiem, że nie przekraczają one wartości granicznych określonych dla danej klasy**. Notowane na Giełdzie ceny odnoszą się zawsze do danej klasy towaru/standardu, a nie konkretnej partii. Dodatkowo w Magazynie Autoryzowanym świadczącym usługi przechowywania partie towaru pochodzące od różnych oferentów i o różniących się parametrach, jednakże spełniających wymagania minimalne podlegają mieszaniu w ramach danej klasy, co oznacza, że nie ma możliwości późniejszego wyodrębnienia konkretnej partii towaru. Nie ma możliwości aby każda partia towaru składowana była oddzielnie.

Przedmiotem obrotu w systemie kursu jednolitego jest pszenica klasy B i C, natomiast w systemie aukcji pszenica klasy A,B i C.

Wymagania i parametry jakościowe dla pszenicy

Przedmiotem obrotu na RTRS jest pszenica wyprodukowana na obszarze Unii Europejskiej, spełniająca poniżej wskazane wymagania i parametry jakościowe.

Wymagania jakościowe (dla wszystkich klas):

- ziarno zdrowe, czyste, dojrzałe, dobrze wykształcone, posiadające kolor typowy dla pszenicy;
- ziarno wolne od nietypowych zapachów i żywych szkodników (w tym roztoczy) niezależnie od ich stadium rozwoju;
- zawartość substancji niepożądanych w ziarnie nieprzekraczająca najwyższych dopuszczalnych poziomów określonych przepisach UE, w tym w rozporządzeniu Komisji (WE) Nr 1881/2006;
- poziom radioaktywności w ziarnie nieprzekraczający poziomu określonego w rozporządzeniu Rady (WE) nr 733/2008.

Weryfikacja jakości towaru

Przed zaewidencjonowaniem towaru w systemie e-RTRS jako dopuszczonego do obrotu na Giełdzie Magazyn Autoryzowany dokonuje oceny parametrów jakościowych i określa na tej podstawie klasę towaru. Zaewidencjonowanie danej partii towaru w e-RTRS traktowane jest jako potwierdzenie jakości i ilości towaru przez Magazyn Autoryzowany dokonujący wpisu. Badanie jakości towaru może zostać ponownie przeprowadzone przed jego odbiorem z Magazynu Autoryzowanego na żądanie właściciela.

W przypadku powstania sporu co do jakości towaru pomiędzy właścicielem a Magazynem Autoryzowanym, czy to w momencie wprowadzania towaru do Magazynu czy jego odbioru, strony mogą skierować próbki towaru do badania w Laboratorium Odwoławczym. Wynik takiego badania jest rozstrzygający i nieodwoławny, zaś koszt samego badania jak i inne koszty powstałe w związku z jego przeprowadzeniem (np. koszty przestoju środków transportu bądź dłuższego przechowywania w Magazynie) zobowiązana jest pokryć strona, dla której wynik badania okazał się niekorzystny. Giełda publikuje listę Laboratoriów Odwoławczych na swojej stronie internetowej.

e-RTRS

e-RTRS to system pomocniczy Giełdy, którego podstawową rolą jest prowadzenie ewidencji towarów znajdujących się w obrocie giełdowym oraz uczestników obrotu (kontrahentów). System zawiera informacje o stanach towarów przechowywanych przez uczestników obrotu w Magazynach Autoryzowanych w podziale na właściciela, rodzaj towaru, jego klasę oraz miejsce składowania. Każda nowa partia towaru, którą właściciel chciałby wprowadzić do obrotu giełdowego musi zostać zaewidencjonowana w e-RTRS. W systemie odzwierciedlane są również wszystkie zmiany właścicieli towarów wynikające z zawartych transakcji giełdowych oraz wydania towaru z Magazynów Autoryzowanych.

Posiadanie konta w e-RTRS wraz z unikalnym kodem identyfikującym kontrahenta jest jednym z podstawowych warunków uczestnictwa w rynku przez kupujących i sprzedających.

Giełda udostępnia system:

- Magazynom Autoryzowanym, które dokonują w nim ewidencji przyjęć i wydań towaru, a także mogą weryfikować uprawnienia właścicieli do odbioru towaru;
- domom maklerskim, które na podstawie stanów posiadania towarów swoich klientów mogą weryfikować składane przez nich zlecenia sprzedaży;
- Kontrahentom, którzy poza możliwościami podglądu danych dotyczących własnych towarów i transakcji, mogą również uzyskać informacje o Magazynach Autoryzowanych, takie jak ich lokalizacja, dostępność powierzchni magazynowej, przechowywane aktualnie towary przeznaczone do obrotu giełdowego.

e-RTRS nie jest system do składania zleceń i zawierania transakcji. W tym celu Giełda udostępnia swoim Członkom odrębny system notujący.

Regulacje

Regulacje dotyczące Rynku Towarów Rolno-Spożywczych publikowane są na stronach Giełdy i Izby Rozliczeniowej (odpowiednio www.tge.pl oraz www.irgit.pl) i obejmują w szczególności:

- Regulacje ogólne:
  - o Regulamin obrotu Rynku Towarów Giełdowych, określający ogólne zasady funkcjonowania i uczestnictwa w Rynku Towarów Giełdowych (RTG) TGE,

- o Regulamin Giełdowej Izby Rozrachunkowej (GIR) określający ogólne zasady funkcjonowania i uczestnictwa w Giełdowej Izbie Rozrachunkowej prowadzonej przez IRGiT,
- Regulacje szczegółowe:
  - o Regulamin Rynku Towarów Rolno-Spożywczych, określający szczegółowe zasady prowadzenia obrotu na Rynku Towarów Rolno-Spożywczych w ramach RTG,
  - o Regulamin uczestnictwa w Systemie Magazynów Autoryzowanych na RTRS, określających szczegółowe zasady funkcjonowania i uczestnictwa w Systemie Magazynów Autoryzowanych
  - o Szczegółowe zasady rozliczeń rynków prowadzonych przez TGE S.A., określające sposób prowadzenia przez GIR rozliczeń transakcji zawartych na RTRS.

ROZDZIAŁ 1. ZASADY OBROTU W SYSTEMIE KURSU JEDNOLITEGO

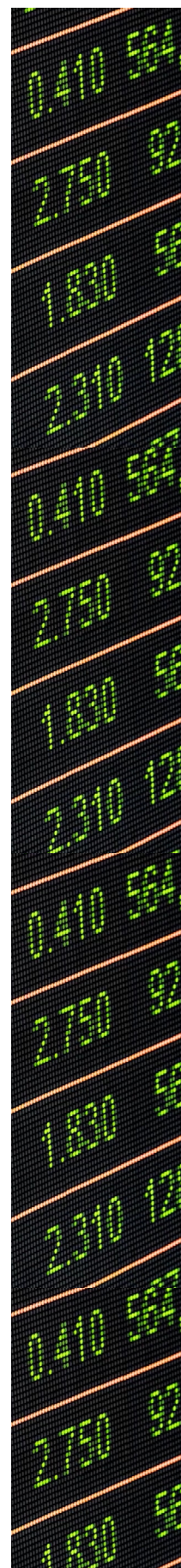
System kursu jednolitego na RTRS

System kursu jednolitego na RTRS polega na prowadzeniu przez Giełdę regularnych notowań wystandaryzowanych kontraktów (instrumentów) umożliwiających kupno/ sprzedaż towaru złożonego przez uczestników obrotu w Magazynach Autoryzowanych świadczących usługi przechowywania. Notowania dla pszenicy klasy B i C prowadzone będą raz w tygodniu, w każdą roboczą środę, w godzinach wyznaczonych przez Giełdę dla każdego notowanego instrumentu. Uczestnikami obrotu mogą być wszyscy uczestnicy dopuszczeni do działania bezpośrednio lub pośrednio na RTRS. Zawarte transakcje podlegają natychmiastowemu rozliczeniu (spot) polegającemu na przeniesieniu własności towaru zdeponowanego w Magazynie Autoryzowanym ze sprzedającego na kupującego oraz rozliczeniu płatności za ten towar za pośrednictwem Izby.

Specyfiką notowań w systemie kursu jednolitego jest to, że w ramach jednej sesji notowań wszystkie transakcje dotyczące danego instrumentu zawierane są po takim samym kursie. Jest to kurs jednolity wyznaczony przez Giełdę na koniec sesji wg określonego algorytmu **na podstawie złożonych zleceń kupna i sprzedaży** dotyczących danego instrumentu. Taka formuła obrotu z jednej strony pozwala na skupienie popytu i podaży na dany towar w jednym czasie, a z drugiej zapewnia przejrzyste i obiektywne zasady określenia ceny transakcyjnej na rynku, którego płynność i głębokość może być ograniczona w początkowej fazie rozwoju.

Towar handlowany w systemie kursu jednolitego

Wyłącznie towar zdeponowany w Magazynie Autoryzowanym Uczestnika SMA **świadczącego usługi przechowywania** może być przedmiotem obrotu w systemie kursu jednolitego. W ramach danej sesji giełdowej na sprzedaż może zostać wystawiony towar, który został przyjęty do Magazynu Autoryzowanego i zaewidencjonowany w systemie e-RTRS najpóźniej w dniu poprzedzającym tę sesję. Towar przyjęty i zarejestrowany w późniejszym terminie może zostać wystawiony na sprzedaż dopiero na kolejnej sesji. Właściciel towaru może wybrać Magazyn Autoryzowany (Giełda publikuje listę Magazynów Autoryzowanych na swojej stronie internetowej), do którego dostarczy swój towar w celu wystawienia go na Giełdzie. Magazyn przed

przyjęciem i ewidencją danej partii towaru w e-RTRS powinien zweryfikować jego ilość i jakość oraz dokonać na tej podstawie klasyfikacji towaru (przypisania do klasy B lub C). Magazyn Autoryzowany nie ma obowiązku odrębnego przechowywania towaru należącego do różnych właścicieli – towar może być mieszany w ramach danej klasy jakościowej. Od momentu przyjęcia towaru Magazyn Autoryzowany ponosi pełną odpowiedzialność za jego ilość i jakość (zgodność ze specyfikacją danej klasy) wobec każdorazowego właściciela. Koszty przyjęcia, wydania i przechowywania towaru do czasu sprzedaży na Giełdzie ponosi właściciel wprowadzający towar do magazynu.

Instrumenty notowane w systemie kursu jednolitego

W celu jednoznacznego określenia miejsca przechowywania towaru będącego przedmiotem obrotu, Giełda w ramach systemu kursu jednolitego wprowadza do obrotu odrębne instrumenty dla każdego Magazynu Autoryzowanego świadczącego usługi przechowywania. Dla każdego takiego magazynu notowane są dwa oddzielne instrumenty – jeden dla pszenicy klasy B i jeden dla klasy C. Wszystkie parametry notowanych instrumentów, w ramach danej klasy pszenicy, są identyczne z wyjątkiem miejsca realizacji rozrachunku w towarze, które uzależnione jest od przypisanego do instrumentu Magazynu Autoryzowanego. Ze względu na różnicę lokalizacji towaru poszczególne instrumenty nie mogą być traktowane zamiennie, a ich notowania (kursy) mogą się istotnie różnić. Wyznaczenie kursu jednolitego będzie odbywało się oddzielnie dla każdego magazynu, a w ramach magazynu oddzielnie dla każdej klasy.

Specyfikacja instrumentów w systemie kursu jednolitego

Dla każdego z notowanych instrumentów Giełda publikuje specyfikację zawierającą następujące informacje o instrumencie:

Tabela 2

Kod instrumentu	PSZ_Z_XXX-NR, gdzie: Z – klasa pszenicy (B lub C) XXX – kod województwa Magazynu Autoryzowanego NR – nr porządkowy Magazynu Autoryzowanego
Nazwa towaru	Pszenica
Klasa towaru	Zgodnie z kodem instrumentu
Jednostka notowania	1 instrument odpowiadający 25 tonom pszenicy
Kurs	Cena netto w PLN za 1 tonę z dokładnością do 0,01 PLN
Wartość jednego instrumentu netto	Jednostka notowania x Kurs

Harmonogram notowań w systemie kursu jednolitego

Giełda od 1 marca 2020 r. będzie prowadzić notowania pszenicy w systemie kursu jednolitego w każdą roboczą środę. W celu uniknięcia nakładania się notowań instrumentów przypisanych do Magazynów Autoryzowanych znajdujących się blisko siebie, instrumenty podzielone są na grupy, które notowane są na odrębnych sesjach. Jeśli np. w jednym województwie funkcjonuje dwa Magazyny Autoryzowane, notowania instrumentu powiązanego z pierwszym z nich prowadzone są na pierwszej sesji w danym dniu, zaś dla instrumentu powiązanego z drugim magazynem na drugiej sesji w tym samym dniu. Sesje prowadzone są wg harmonogramu opublikowanego przez Giełdę, przy czym przypisanie poszczególnych instrumentów do grup określone jest w specyfikacji instrumentu.

Zabezpieczenie zleceń sprzedaży w systemie kursu jednolitego

Zabezpieczeniem zleceń sprzedaży składanych podczas sesji notowań w systemie kursu jednolitego jest towar należący do zleceniodawcy złożony w Magazynie Autoryzowanym przypisanym do instrumentu, którego dane zlecenie dotyczy i zaewidencjonowany przez ten Magazyn w systemie e-RTRS. Zlecenie sprzedaży bez pokrycia w towarze nie są przyjmowane do realizacji. Ze względu na przypisanie instrumentów do konkretnych Magazynów Autoryzowanych, towar tej samej klasy, ale zdeponowany w innym magazynie niż Magazyn Autoryzowany wskazany w specyfikacji danego instrumentu nie może stanowić zabezpieczenia zlecenia dotyczącego tego instrumentu.

Zabezpieczenie zleceń kupna w systemie kursu jednolitego

Uczestnik rynku zainteresowany zakupem towaru podczas danej sesji notowań w systemie kursu jednolitego zobowiązany jest do wniesienia zabezpieczenia finansowego (depozytu transakcyjnego) pokrywającego w pełni zlecenia kupna, które zamierza złożyć podczas sesji. Wysokość wymaganego zabezpieczenia jest równa iloczynowi ilości towaru i limitu ceny wskazanych w zleceniu, powiększonej o podatek VAT. Zlecenia bez odpowiedniego pokrycia nie są przyjmowane do realizacji. Zabezpieczenie powinno zostać wniesione najpóźniej w dniu poprzedzającym sesję.

Zasady składania zleceń w systemie kursu jednolitego

Zlecenia mogą być składane, modyfikowane i wycofywane w dniu sesji podczas fazy przyjmowania zleceń określonej w opublikowanym harmonogramie sesji. Zlecenia są ważne dla końca trwania notowań w danym dniu i nie przechodzą na kolejną sesję. Zlecenia na Giełdę mogą składać tylko Członkowie Giełdy - inni uczestnicy rynku składają je za pośrednictwem obsługujących ich domów maklerskich. Zlecenie powinno określać w szczególności:

- oznaczenie (kod) instrumentu, którego zlecenie dotyczy;
- rodzaj zlecenia: kupno lub sprzedaż
- liczbę instrumentów, będących przedmiotem zlecenia, przy czym jeden instrument odpowiada 25 tonom pszenicy;
- limit ceny, czyli w przypadku zleceń kupna maksymalną oferowaną cenę kupna (netto), a w przypadku zleceń sprzedaży minimalną cenę sprzedaży (netto) wyrażoną w zł za 1 tonę pszenicy z dokładnością do 0,01 PLN;
- oznaczenie podmiotu (Członka Giełdy) składającego zlecenie;
- unikalny kod e-RTRS kontrahenta, na rzecz którego zlecenie jest składane.

Zlecenia złożone na rynek i przyjęte do arkusza zleceń są jawne, tzn. uczestnicy rynku mają wgląd do arkusza zleceń prezentującego wolumeny i limity ceny aktywnych zleceń. Dodatkowo Giełda publikuje na bieżąco teoretyczny kurs otwarcia oraz teoretyczny wolumen otwarcia na podstawie aktualnego stanu arkusza zleceń. Zlecenia kupna podlegają weryfikacji pod kątem pokrycia w depozycie transakcyjnym, zlecenia sprzedaży pod kątem pokrycia w towarze.

Zasady wyznaczania kursu jednolitego i realizacji zleceń

Po zakończeniu fazy przyjmowania zleceń Giełda zestawia wszystkie aktywne zlecenia i wyznacza na ich podstawie kurs jednolity (fixing) zgodnie z przyjętym algorytmem. Po wyznaczeniu kursu jednolitego następuje realizacja zleceń, czyli zawarcie transakcji, wg następujących zasad:

- w całości realizowane są zlecenia sprzedaży złożone z limitem ceny poniżej kursu jednolitego oraz zlecenia kupna złożone z limitem ceny powyżej kursu jednolitego,
- nie są realizowane zlecenia sprzedaży złożone z limitem ceny powyżej kursu jednolitego ani zlecenia kupna złożone z limitem ceny poniżej kursu jednolitego,
- zlecenia kupna i sprzedaży złożone z limitem ceny równym kursowi jednolitemu mogą zostać zrealizowane w całości, częściowo lub wcale, przy czym w przypadku zleceń z limitem równym kursowi jednolitemu o kolejności realizacji decyduje czas złożenia.

Wszystkie transakcje wynikające ze zrealizowanych zleceń są zawarte po tym samym kursie, tj. kursie jednolitym.

Przykład:

Na sesji złożono następujące zlecenia dla instrumentu o kodzie PSZ_B_WMA-01 (posortowane wg ceny i kolejności złożenia):

Tabela 3

Zlecenie	Łączna ilość towaru	Limit ceny (netto)
Zlecenia kupna		
K1	100 t	720 zł/t
K2	100 t	715 zł/t
K3	50 t	705 zł/t
K4	75 t	690 zł/t
Razem	325 t	-
Zlecenia sprzedaży		
S1	50 t	690 zł/t
S2	125 t	705 zł/t
S3	75 t	720 zł/t
S4	100 t	730 zł/t
Razem	350 t	-

Na podstawie złożonych zleceń został wyznaczony kurs jednolity na poziomie 715 zł/t.

Po kursie 715 zł/t zostały zrealizowane następujące zlecenia:

- w pełni zlecenie kupna K1 z limitem ceny wyższym niż kurs jednolity;
- w pełni zlecenia sprzedaży S1 i S2 z limitami ceny niższymi niż kurs jednolity
- częściowo (75 t z 100 t) zlecenie kupna K2 z limitem ceny równym kursowi jednolitemu.

Nie zostały zrealizowane zlecenie kupna K3 i K4 z limitem ceny niższym niż kurs jednolity oraz zlecenia sprzedaży S3 i S4 z limitami ceny wyższymi niż kurs jednolity.

Łączny wolumen zawartych transakcji wyniósł **175 t**.

Algorytm wyznaczania kursu jednolitego

Przyjęty algorytm ma za zadanie określić taki poziom kursu, który umożliwia:

- maksymalizację wolumenu obrotu na danym instrumencie oraz

- minimalizację różnicy pomiędzy skumulowanym wolumenem towaru w zleceniach sprzedaży i w zleceniach kupna możliwym do zrealizowania po określonym kursie.

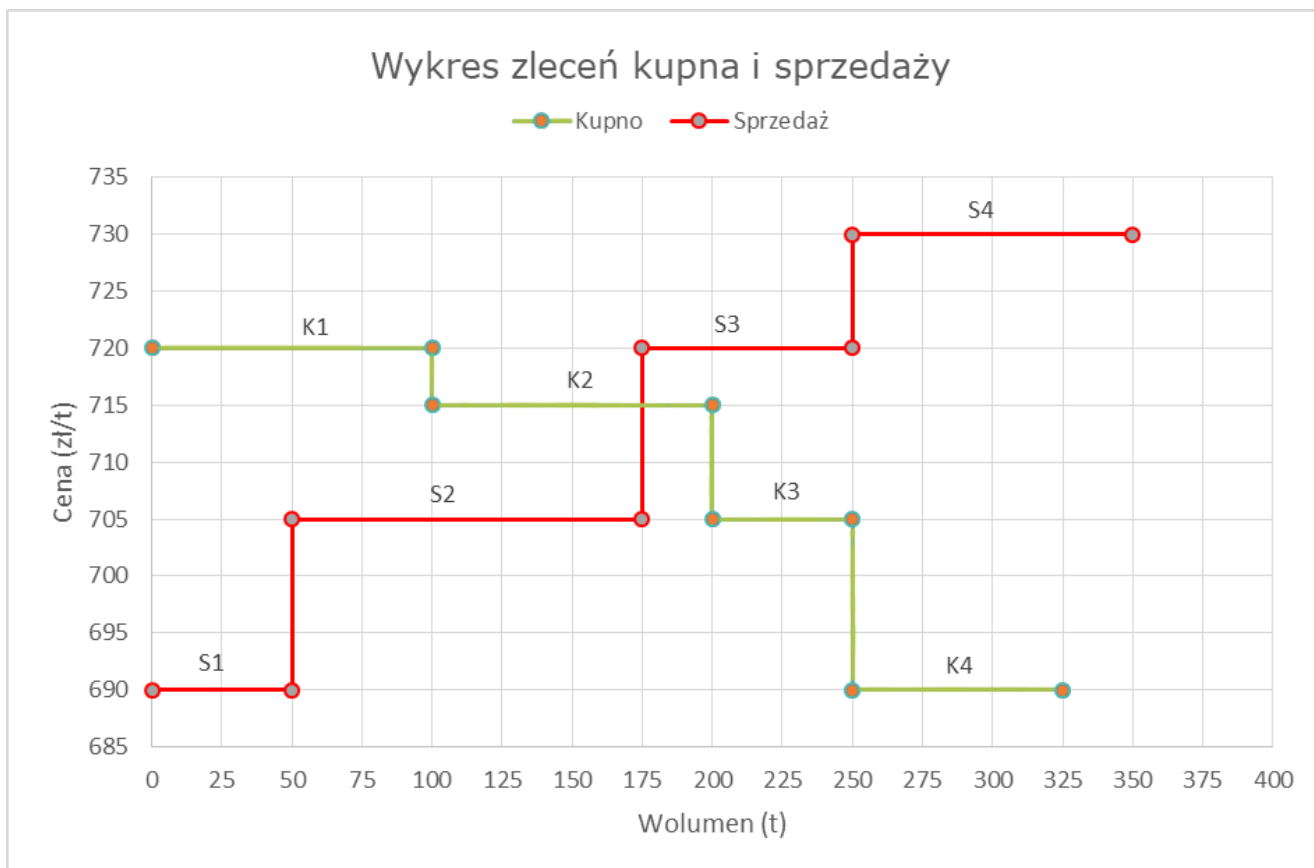
W celu wyznaczenia kursu jednolitego zestawia się wszystkie aktywne zlecenia kupna w kolejności od najwyższego do najniższego limitu ceny i zlecenia sprzedaży w kolejności od najniższego do najwyższego limitu ceny. Poziom ceny przy którym następuje przecięcie tak wyznaczonych krzywych popytu i podaży wyznacza kurs jednolity.

Przykład:

Na sesji złożono następujące zlecenia dla instrumentu o kodzie PSZ_B_WMA-01 (posortowane wg ceny i kolejności złożenia):

Tabela 4

Zlecenie	Łączna ilość towaru	Limit ceny (netto)
Zlecenia kupna		
K1	100 t	720 zł/t
K2	100 t	715 zł/t
K3	50 t	705 zł/t
K4	75 t	690 zł/t
Razem	325 t	-
Zlecenia sprzedaży		
S1	50 t	690 zł/t
S2	125 t	705 zł/t
S3	75 t	720 zł/t
S4	100 t	730 zł/t
Razem	350 t	-

Wykres 1

Zestawienie zleceń i skumulowanych wolumenów wygląda następująco:

Tabela 5

Skumulowany wolumen kupna	Wolumen kupna	Poziom ceny	Wolumen sprzedaży	Skumulowany wolumen Sprzedaży	Wolumen obrotu	Różnica wol. kupna i sprzedaży
0	0	730	100	350	0	-350
100	100	720	75	250	100	-150
200	100	715	0	175	175	25
250	50	705	125	175	175	75
325	75	690	50	50	50	275

Maksymalny wolumen obrotu (175 t) może zostać zrealizowany zarówno przy cenie 705 zł/t jak i 715 zł/t. Jednak przy cenie 715 zł/t różnica pomiędzy skumulowanym wolumenem w zleceniach kupna i zleceniach sprzedaży jest mniejsza, dlatego kurs jednolity zostaje wyznaczony na poziomie **715 zł/t**.

Ewidencja zawartych transakcji w e-RTRS

Po zakończeniu sesji Giełda dokonuje aktualizacji stanów posiadania towarów w e-RTRS zgodnie z zawartymi transakcjami oraz przekazuje odpowiednie informacje do Magazynów Autoryzowanych. Od momentu zaewidencjonowania na koncie w e-RTRS kupujący uzyskuje prawo dysponowania nabytym towarem jako jego właściciel. Jednocześnie staje się zobowiązany do ponoszenia kosztów dalszego przechowywania towaru w Magazynie Autoryzowanym. Z kolei Magazyn Autoryzowany zobowiązany jest do przechowania towaru w stanie niepogorszonym co do jakości i ilości do czasu odbioru przez właściciela, zgodnie z warunkami określonymi w Regulaminie uczestnictwa w Systemie Magazynów Autoryzowanych.

Rozliczenie finansowe transakcji zawartych w systemie kursu jednolitego

Rozliczenie finansowe zawartych transakcji polega na obciążeniu rachunku każdego kupującego kwotą rozliczenia równą iloczynowi ilości kupionego towaru i ceny transakcyjnej, powiększoną o podatek VAT, i uznaniu rachunku każdego sprzedającego kwotą rozliczenia równą iloczynowi ilości sprzedanego towaru i ceny transakcyjnej powiększoną o podatek VAT. Rozliczenie to jest przeprowadzane pomiędzy Izbą a jej Członkami w pierwszym dniu roboczym po sesji, a następnie pomiędzy Członkami Izby a ich klientami (kontrahentami). W przypadku transakcji zawartych na sesji kursu jednolitego rozliczenie jest bezwarunkowe, tzn. nie zależy od weryfikacji jakości lub odbioru towaru przez kupującego. Po dokonaniu rozliczenia wystawiane są faktury sprzedaży, przy czym Izba wystawia faktury dla i w imieniu swoich Członków, zaś Członkowie Izby odpowiadają za fakturowanie swoich klientów.

Odbiór towaru kupionego na sesji kursu jednolitego

Magazyn Autoryzowany zobowiązany jest umożliwić kupującemu odbiór towaru w okresie od drugiego dnia roboczego do 21-dnia kalendarzowego po sesji, na której zawarto transakcję. Odbiór powinien zostać poprzedzony ustaleniem pomiędzy kupującym a Magazynem harmonogramu odbioru. W celu odbioru kupujący powinien przedstawić w Magazynie Autoryzowanym dokument potwierdzający posiadanie towaru do odbioru pobrany z systemu e-RTRS. Magazyn nie może żądać opłaty za załadunek towaru na środki transportu kupującego.

Przed odbiorem towaru kupujący ma prawo do przeprowadzenia badań jakości wydawanego towaru na koszt Magazynu Autoryzowanego w jego laboratorium lub na swój koszt w innym, wybranym przez siebie laboratorium. W przypadku powstania sporu co do jakości wydawanego towaru, strony mogą zlecić badanie próbek towaru w Laboratorium Odwoławczym wyznaczonym przez Giełdę. Wynik takiego badania jest ostateczny i rozstrzygający, tzn. jeśli badanie potwierdzi prawidłową jakość towaru, właściciel nie może odmówić jego odbioru, a w sytuacji przeciwnej Magazyn Autoryzowany zobowiązany jest do wydania innej partii towaru, spełniającej wymagania jakościowe. Strony na zasadzie dobrowolności mogą również ustalić pomiędzy sobą inny sposób rozliczenia ewentualnych braków jakościowych lub ilościowych (np. rekompensaty pieniężnej lub towarowej).

Koszty transakcyjne w systemie kursu jednolitego

Na koszty transakcyjne ponoszone przez sprzedającego towar na sesji notowań w systemie kursu jednolitego składają się następujące opłaty:

- opłaty transakcyjne pobierane przez Giełdę i opłaty rozliczeniowe pobierane przez Izbę od zawartych transakcji, proporcjonalne do ich wolumenu,
- prowizje maklerskie od zawartych transakcji, proporcjonalne do ich wolumenu, pobierane przez dom maklerski reprezentujący sprzedającego, jeśli nie jest on Członkiem Giełdy.

Dodatkowo sprzedający ponosi wszystkie koszty związane z wprowadzeniem towaru do Magazynu Autoryzowanego, w tym transportu, przyjęcia, przechowywania do czasu sprzedaży oraz wydania.

Na koszty transakcyjne ponoszone przez kupującego towar składają się następujące opłaty:

- opłaty transakcyjne pobierane przez Giełdę i opłaty rozliczeniowe pobierane przez Izbę od zawartych transakcji, proporcjonalne do ich wolumenu
- prowizje maklerskie od zawartych transakcji, proporcjonalne do ich wolumenu, pobierane przez dom maklerski reprezentujący kupującego, jeśli nie jest on Członkiem Giełdy.

Dodatkowo kupujący ponosi koszty przechowywania towaru w Magazynie Autoryzowanym od dnia następnego po dniu transakcji.

Wysokość opłat pobieranych przez Giełdę i Izbę jest określona w cennikach publikowanych na stronach internetowych Giełdy i Izby, przy czym w okresie pilotażu tj. **od 01 marca do końca sierpnia 2020 r. Giełda i Izba nie pobierają ww. opłat.**

Wysokość opłat maklerskich jest określona odrębnie w cennikach domów maklerskich.

Wysokość opłat pobieranych przez Magazyn Autoryzowany określona jest w cenniku danego Magazynu, przy czym nie może ona przekraczać maksymalnych poziomów ustalonych przez Giełdę.

ROZDZIAŁ 2. ZASADY OBROTU W SYSTEMIE AUKCYJNYM

System aukcyjny na RTRS

System aukcyjny polega na organizowaniu i prowadzeniu przez Giełdę doraźnych aukcji sprzedaży określonej partii towaru (pszenicy klasy A, B, C) należącej do podmiotu dysponującego własnym Magazynem Autoryzowanym (Uczestnik SMA nieświadczący usług przechowywania). Aukcje są prowadzone w powszechne dni tygodnia, inne niż dzień/dni prowadzenia notowań w systemie kursu jednolitego, w terminach i godzinach wyznaczanych każdorazowo przez Giełdę. Mają one charakter niejawnny, tzn. ani minimalna cena sprzedaży określona przez oferenta, ani ceny i ilości w zleceniach kupujących nie są ujawniane w trakcie trwania aukcji. Jako kupujący w aukcji mogą brać udział wszyscy zainteresowani uczestnicy dopuszczeni do działania na RTRS, którzy wpłacili odpowiednie zabezpieczenia finansowe. Aukcje są rozstrzygane poprzez realizację zleceń w kolejności od najwyższej oferowanej ceny do najniższej, pod warunkiem, że są one co najmniej równe cenie minimalnej oferenta. Sprzedający jest zobligowany udostępnić sprzedany towar nabywcom do odbioru z Magazynu Autoryzowanego wskazanego w warunkach aukcji w terminie wynikającym z regulacji giełdowych. Wywiązanie się z tego obowiązku jest warunkiem realizacji zapłaty za towar.

Towar wystawiany na aukcji

Towar oferowany na aukcji powinien być zdeponowany w Magazynie Autoryzowanym Uczestnika SMA nieświadczącego usług przechowywania i musi stanowić jego własność. Na jednej aukcji może być wystawiony tylko towar tego samego rodzaju i klasy (pszenica klasy A, B lub C). Oferowana ilość towaru musi być wielokrotnością 25 ton, nie może być jednak mniejsza niż 250 ton towaru tej samej klasy. Towar przeznaczony na aukcję musi wcześniej zostać zaewidencjonowany w systemie e-RTRS przez Magazyn Autoryzowany, w którym jest przechowywany. Magazyn Autoryzowany ponosi pełną odpowiedzialność za to, że zaewidencjonowany w e-RTRS i wystawiony na aukcji towar jest zgodny co do ilości i jakości z informacją zawartą we wniosku o przeprowadzenie aukcji.

Oferent/ inicjator aukcji

Oferentem, czyli podmiotem składającym wniosek do Giełdy o przeprowadzenie aukcji może być wyłącznie Członek Giełdy, przy czym może on działać na rachunek własny lub na rachunek swojego klienta. Jeśli właściciel towaru, który ma być wystawiony na aukcji nie posiada statusu Członka Giełdy, wniosek o przeprowadzenie aukcji składa za pośrednictwem reprezentującego go domu/ biura maklerskiego.

Wniosek o przeprowadzenie aukcji

Wniosek o przeprowadzenie aukcji Oferent powinien przesać do Giełdy co najmniej na siedem dni roboczych przed proponowaną datą aukcji. Wniosek taki może być wycofany najpóźniej na dwa dni robocze przed terminem aukcji. Wniosek musi określać: rodzaj i klasę oferowanego towaru, jego ilość, Magazyn Autoryzowany, w którym się on znajduje, oferowany limit ceny (minimalną cenę sprzedaży) oraz proponowany termin aukcji.

Zabezpieczenie aukcji wymagane od Oferenta

Zabezpieczeniem ilości i jakości oferowanego na aukcji towaru jest wadium wyznaczone przez Izbę, które Oferent zobowiązany jest wpłacić najpóźniej na dwa dni robocze przed terminem aukcji. Wysokość wadium wynika z wolumenu aukcji (ilości wystawianego towaru) oraz wartości jednostkowej wadium ustalonej przez Izbę. W przypadku braku rozstrzygnięcia aukcji wadium podlega zwrotowi w pierwszym dniu roboczym po aukcji. W przypadku sprzedaży tylko części towaru oferowanego na aukcji, zwrotowi w pierwszym dniu roboczym po aukcji podlega część wadium odpowiadająca niesprzedanemu towarowi. W pozostałych przypadkach wadium podlega zwrotowi w 21 dniu kalendarzowym po aukcji pod warunkiem dokonania prawidłowego rozrachunku w towarze. W przypadku braku prawidłowego rozliczenia w towarze z winy sprzedającego, wadium przepada na rzecz nabywcy towaru.

Zabezpieczenie uczestnictwa w aukcji przez kupujących

Warunkiem udziału w aukcji przez uczestnika zainteresowanego kupnem wstawionego na aukcji towaru jest wniesienie zabezpieczenia finansowego (depozytu transakcyjnego) pokrywającego w pełni składane zlecenia kupna, tj. w wysokości odpowiadającej iloczynowi wskazanych w zleceniu ilości towaru i limitu ceny, powiększonej o podatek VAT. Depozyt powinien być wniesiony w dniu poprzedzającym aukcję.

Zasady składania zleceń kupna na aukcji

Zlecenia kupna towarów na aukcji mogą być składane, modyfikowane i wycofywane w dniu aukcji podczas fazy przyjmowania zleceń wskazanej w opublikowanym harmonogramie aukcji. Zlecenia na Giełdę mogą składać tylko Członkowie Giełdy - inni uczestnicy rynku składają je za pośrednictwem obsługujących ich domów maklerskich. Zlecenie powinno określać w szczególności:

- oznaczenie instrumentu, którego dotyczy;
- liczbę instrumentów, przy czym w przypadku aukcji sprzedaży pszenicy jedno zlecenie powinno obejmować tylko jeden instrument opiewający na 25 ton pszenicy (w celu zakupu większej ilości towaru należy złożyć odpowiednio większą ilość zleceń);
- limit ceny czyli oferowaną cenę netto kupna wyrażoną w zł za 1 tonę pszenicy;
- oznaczenie podmiotu (Członka Giełdy) składającego zlecenie;
- unikalny kod e-RTRS kontrahenta, na rzecz którego zlecenie jest składane.

Zlecenia są niejawne, tzn. żaden uczestnik aukcji nie może zobaczyć zleceń złożonych przez innych uczestników, ani zlecenia sprzedaży złożonego przez Oferenta. Zlecenia kupna podlegają weryfikacji pod kątem pokrycia w depozycie transakcyjnym – zlecenia bez pokrycia są odrzucane.

Zasady realizacji zleceń na aukcji

Po zakończeniu fazy przyjmowania zleceń i wprowadzaniu przez Giełdę zlecenia sprzedaży Oferenta następuje rozstrzygnięcie aukcji. Zlecenia kupna złożone z limitem ceny równym lub wyższym niż limit ceny w zleceniu sprzedaży Oferenta podlegają realizacji w kolejności od zleceń z najwyższym limitem ceny do zleceń z najniższym limitem ceny, aż do wyczerpania oferowanej puli towaru. W przypadku zleceń z takim samym limitem ceny, o kolejności realizacji decyduje wcześniejszy czas złożenia zlecenia. Realizacja zlecenia oznacza zawarcie transakcji kupna przez składającego zlecenie po cenie transakcyjnej równej limitowi ceny określonego w danym zleceniu kupna.

W przypadku gdy nie zostało złożone żadne zlecenie kupna z limitem ceny równym lub wyższym niż cena sprzedaży, aukcja nie zostaje rozstrzygnięta i nie dochodzi do zawarcia transakcji.

Przykład:

Na aukcji zaferowano 250 ton pszenicy klasy A po cenie minimalnej 710 zł/t.

W fazie składania zleceń złożono następujące zlecenia (posortowane wg ceny):

Tabela 6

Zlecenie	Łączna ilość towaru	Limit ceny (netto)
K1	75 t	720 zł/t
K2	200 t	715 zł/t
K3	100 t	710 zł/t
K4	50 t	700 zł/t

Wynik aukcji:

Kontrahent K1 kupił 75 ton pszenicy po 720 zł/t netto - pełna realizacja zlecenia.

Kontrahent K2 kupił 175 ton pszenicy po 715 zł/t netto - częściowa realizacja zlecenia.

Zlecenie Kontrahenta K3 nie zostało zrealizowane ze względu wyczerpanie puli towaru.

Zlecenie Kontrahenta K nie zostało zrealizowane ze względu na cenę niższą niż cena minimalna.

Łączny wolumen zawartych transakcji wyniósł 250 ton.

Ewidencja zawartych transakcji w systemie e-RTRS

Po rozstrzygnięciu aukcji Giełda dokonuje aktualizacji stanów posiadania towarów w e-RTRS zgodnie z zawartymi transakcjami i przekazuje odpowiednie informacje do Magazynu Autoryzowanego. Od momentu zaewidencjonowania na koncie w e-RTRS kupujący uzyskuje prawo dysponowania nabytym towarem jako jego właściciel. Jednocześnie Magazyn Autoryzowany zobowiązany jest do przechowania towaru w stanie niepogorszonym co do jakości i ilości do czasu odbioru przez właściciela zgodnie z warunkami określonymi w opublikowanym przez Giełdę Regulaminie uczestnictwa w Systemie Magazynów Autoryzowanych zbóż na RTRS.

Rozliczenie finansowe transakcji zawartych na aukcji

Rozliczenie finansowe zawartych transakcji polega na obciążeniu rachunku każdego kupującego kwotą rozliczenia równą iloczynowi ilości kupionego towaru i ceny transakcyjnej, powiększoną o podatek VAT, i uznaniu rachunku sprzedającego kwotą rozliczenia równą iloczynowi ilości sprzedanego towaru i ceny transakcyjnej, powiększoną o podatek VAT (dla każdej zawartej transakcji). Obciążenie rachunków kupujących dokonywane jest w pierwszym dniu roboczym po aukcji, zaś przekazanie środków na rachunek sprzedającego (Oferenta) następuje w 21 dniu kalendarzowym po dniu aukcji, pod warunkiem, że przed upływem 18-go dnia od aukcji Giełda nie otrzymała od kupującego odpowiednio udokumentowanego zawiadomienia o niewywiązaniu się sprzedającego z obowiązku udostępnienia towaru zgodnie z warunkami transakcji. W takim przypadku środki pobrane z rachunku kupującego podlegają zwrotowi w pełnej wysokości, a dodatkowo przekazywane jest mu wadium wpłacone przez sprzedającego jako zabezpieczenie transakcji.

Odbiór towaru kupionego na aukcji

Magazyn Autoryzowany zobowiązany jest umożliwić kupującemu odbiór towaru w okresie od drugiego dnia roboczego do 21-dnia kalendarzowego po aukcji. Magazyn nie może żądać od kupującego opłaty za przechowywanie towaru przez 21 dni od aukcji, ani opłaty za załadunek na środki transportu kupującego. Odbiór powinien zostać poprzedzony ustaleniem pomiędzy kupującym a Magazynem harmonogramu odbioru. W celu odbioru kupujący powinien przedstawić w Magazynie Autoryzowanym dokument potwierdzający posiadanie towaru do odbioru pobrany z systemu e-RTRS.

Przed odbiorem towaru kupujący ma prawo do przeprowadzenia badań jakości wydawanego towaru na koszt Magazynu Autoryzowanego w jego laboratorium lub laboratorium zewnętrznym wskazanym przez Magazyn.

W przypadku gdyby kupujący z przyczyn nieleżących po stronie Magazynu Autoryzowanego nie dokonał odbioru towaru przed upływem 21 dni kalendarzowych po aukcji, nie będzie miał prawa w późniejszym terminie zgłosić Giełdzie braku prawidłowego rozliczenia w towarze, a jednocześnie będzie odpowiedzialny wobec Autoryzowanego Magazynu za koszty przechowywania towaru i inne koszty, które magazyn może ponieść z powodu nieodebrania towaru przez kupującego.

Zgłoszenie zastrzeżeń do towaru kupionego na aukcji

W przypadku gdy kupujący ma zastrzeżenia co do jakości lub ilości towaru udostępnionego do odbioru przez Magazyn Autoryzowany i nie uzgodnił z Magazynem Autoryzowanym sposobu rekompensaty braków jakościowych lub ilościowych, powinien zgłosić swoje zastrzeżenia do Giełdy przed upływem 18 dnia kalendarzowego po terminie aukcji

na formularzu udostępnionym przez Giełdę (na stronie internetowej). Zastrzeżenia dotyczące jakości towaru powinny zostać przed zgłoszeniem potwierdzone badaniem w Laboratorium Odwoławczym, a świadectwo badania odwoławczego powinno zostać załączone do zgłoszenia.

Koszty transakcyjne w systemie aukcji

Na koszty transakcyjne ponoszone przez sprzedającego towar na aukcji składają się następujące opłaty:

- opłaty transakcyjne pobierane przez Giełdę i opłaty rozliczeniowe pobierane przez Izbę od zawartych transakcji, proporcjonalne do ich wolumenu,
- opłaty pobierane przez Giełdę za złożenie wniosku o przeprowadzenie aukcji,
- prowizje maklerskie od zawartych transakcji, proporcjonalne do ich wolumenu, pobierane przez dom maklerski reprezentujący sprzedającego, jeśli nie jest on Członkiem Giełdy.

Dodatkowo sprzedający ponosi koszty związane z uczestnictwem w Systemie Magazynów Autoryzowanych, w tym opłaty pobierane przez Giełdę.

Na koszty transakcyjne ponoszone przez sprzedającego towar na aukcji składają się następujące opłaty:

- opłaty transakcyjne pobierane przez Giełdę i opłaty rozliczeniowe pobierane przez Izbę od zawartych transakcji, proporcjonalne do ich wolumenu
- prowizje maklerskie od zawartych transakcji, proporcjonalne do ich wolumenu, pobierane przez dom maklerski reprezentujący sprzedającego, jeśli nie jest on Członkiem Giełdy.

Dodatkowo kupujący ponosi koszty ewentualnego przechowywania towaru w Magazynie Autoryzowanym po upływie 21 dni od dnia transakcji.

Wysokość opłat pobieranych przez Giełdę i Izbę jest określona w cennikach publikowanych na stronach internetowych Giełdy i Izby, przy czym w okresie pilotażu tj. od 01 marca do końca sierpnia 2020 r. Giełda i Izba nie pobierają ww. opłat.

Wysokość opłat maklerskich jest określona odrębnie w cennikach domów maklerskich.

ROZDZIAŁ 3. CZŁONKOWIE GIEŁDY I IZBY

Status Członka Giełdy

Zgodnie z Regulaminem obrotu Rynku Towarów Giełdowych TGE, stronami transakcji zawieranych na giełdzie towarowej mogą być podmioty, które zawarły

z Giełdą umowę o członkostwo i zostały dopuszczone do działania na Giełdzie przez Zarząd Giełdy. O status Członka Giełdy, zgodnie z Ustawą o giełdach towarowych i Regulaminem Giełdy, mogą ubiegać się:

- towarowe domy maklerskie,
- domy maklerskie,
- przedsiębiorstwa energetyczne (tylko w zakresie obrotu energią),
- zagraniczne osoby prawne, prowadzące działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w formie oddziału,
- niebędące towarowymi domami maklerskimi spółki handlowe, prowadzące działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi, które są oznaczone co do gatunku,
- grupy producentów rolnych, o których mowa w Ustawie o grupach producentów rolnych.

Wniosek o uzyskanie członkostwa na Giełdzie

W celu uzyskania statusu Członka Giełdy podmiot zainteresowany powinien złożyć do TGE wypełniony wraz z wymaganymi załącznikami Wniosek, którego wzór określił Zarząd Giełdy. We wniosku wymagane jest m.in. wskazanie czy działalność, która zamierza prowadzić podmiot na Giełdzie będzie na rachunek własny czy klienta. Złożenie wniosku jest równoznaczne z wyrażeniem chęci zawarcia Umowy o członkostwo na giełdzie. Giełda rozpatruje wniosek i podejmuje decyzję o nadaniu statusu Członka Giełdy w przeciągu 20 dni od złożenia wszystkich wymaganych dokumentów.

Poza podaniem we wniosku podstawowych danych identyfikacyjnych Wnioskodawcy (NIP, REGON, KRS, adres itd.,) do wniosku należy załączyć potwierdzone za zgodność z oryginałem informacje finansowe i podatkowe tj.:

- roczne sprawozdanie finansowe
- aktualne sprawozdanie F – 01 (w przypadku niesporządzenia sprawozdania, wnioskodawca składa oświadczenie o niesporządzeniu sprawozdania F-01),
- deklaracja CIT – 8 za ostatni rok podatkowy,
- zaświadczenie z właściwego dla Wnioskodawcy Urzędu Skarbowego o braku zaległości podatkowych.

Wnioskodawca należący do grupy kapitałowej składa pisemne oświadczenie wskazujące:

- firmę i adres podmiotu dominującego,
- określenie odpowiedzialności (w tym finansowej) podmiotu dominującego w stosunku do (zobowiązań) Wnioskodawcy.

Dopuszczenie do działania na RTRS

Kolejnym krokiem po uzyskaniu statusu Członka Giełdy jest dopuszczenie do działania na RTRS. Następuje ono na podstawie wniosku złożonego zgodnie ze wzorem określonym przez Zarząd Giełdy. Giełda rozpatruje wniosek i podejmuje decyzję o dopuszczeniu Członka Giełdy do RTRS w przeciągu 20 dni od złożenia wszystkich wymaganych dokumentów.

Zarząd Giełdy dopuszcza wnioskodawcę do działania na RTRS, jeżeli wnioskodawca:

- spełnia wymagania w zakresie rozliczania transakcji zawieranych na RTRS, określone w Regulaminie RTRS, lub przez Izbę Rozliczeniową, czyli posiada status Członka Giełdowej Izby Rozrachunkowej lub umowę z Członkiem Giełdowej Izby Rozrachunkowej dotyczącą rozliczania jego transakcji,
- zobowiąże się do przestrzegania przepisów obowiązujących na giełdzie,
- upoważni co najmniej jedną osobę, która zgodnie z ustawą o giełdach towarowych jest uprawniona do reprezentowania go w transakcjach giełdowych,
- złoży Wniosek o utworzenie przez TGE kont ewidencyjnych w systemie e-RTRS (w przypadku działalności na rachunek klienta, konto ewidencyjne musi być utworzone dla każdego klienta z osobna),
- oświadczy, że w ramach przedsiębiorstwa wdrożył następujące regulacje:
  - o zasady nabywania i zbywania towarów giełdowych notowanych na giełdzie przez członków swoich władz lub pracowników, których zakres obowiązków obejmuje czynności związane z obrotem na giełdzie;

o procedury ochrony informacji poufnych i tajemnicy związanych z transakcjami giełdowymi.

Maklerzy giełdowi

Każda osoba upoważniona przez Członka Giełdy do reprezentowania go w transakcjach giełdowych, musi przejść obowiązkowe szkolenie teoretyczne zakończone egzaminem, po którym może pełnić funkcję Maklera Giełdowego na RTRS. Członek Giełdy potwierdza, składając oświadczenie, że upoważniona przez niego osoba spełnia wszystkie wymogi określone szczegółowo w Ustawie o giełdach towarowych, czyli m.in:

- posiada odpowiednią wiedzę, kwalifikacje, umiejętności i doświadczenie,
- ma pełną zdolność do czynności prawnych,
- korzysta z pełni praw publicznych,
- nie jest uznana prawomocnym orzeczeniem za winną popełnienia przestępstwa skarbowego, przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi.

Każdy Makler Giełdowy może reprezentować wyłącznie jednego Członka Giełdy. Szkolenie jest organizowane na wniosek Członka Giełdy.

Status Członka Giełdowej Izby Rozrachunkowej

Członkami Izby powinny być wszystkie podmioty, które są Członkami Giełdy i chcą rozliczać zawierane przez siebie transakcje. Jeżeli Członek Giełdy nie chce być Członkiem Izby lub nie spełnia odpowiednich wymagań, aby nim zostać, musi korzystać z usług takiego rozliczającego Członka Izby, który zgodzi się reprezentować go w Izbie i ponosić pełną odpowiedzialność za terminowe regulowanie jego wszelkich zobowiązań wobec Izby i pozostałych Członków Izby, wynikających z zawartych przez niego transakcji. Rozliczającymi Członkami Izby mogą być Członkowie Giełdy spełniający warunki, o których mowa w Regulaminie Izby.

Członkami Izby mogą być wyłącznie:

- spółki prowadzące giełdy,
- towarowe domy maklerskie,
- domy maklerskie,
- inne niż wymienione powyżej krajowe instytucje finansowe, w tym w szczególności banki, jeżeli ich członkostwo ma na celu współdziałanie z Izbą w zakresie rozliczania transakcji zawieranych na rynkach towarów giełdowych,

- przedsiębiorstwa energetyczne, posiadające zezwolenie KNF na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych,
- zagraniczne osoby prawne, prowadzące działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w formie oddziału.

Wniosek o uzyskanie członkostwa w Giełdowej Izbie Rozrachunkowej

Aby zostać członkiem Giełdowej Izby Rozrachunkowej należy złożyć w Izbie wniosek w sprawie zawarcia umowy o członkostwo wraz z załączonym kompletem dokumentów, wymaganych przez Regulamin Giełdowej Izby Rozrachunkowej. Poza podaniem we wniosku podstawowych danych identyfikacyjnych wnioskodawcy (NIP, REGON, KRS, adres itd.,) do wniosku należy załączyć potwierdzone za zgodność z oryginałem informacje finansowe tj.:

- roczne sprawozdanie finansowe za ostatni rok obrotowy sporządzone zgodnie z przepisami o rachunkowości wraz z raportem i opinią biegłego rewidenta,
- aktualne sprawozdanie F – 01 – w przypadku niesporządzania sprawozdania, wnioskodawca składa oświadczenie o niesporządzaniu sprawozdania F-01.

Dodatkowo dokumenty potwierdzające zawarcie umowy z wybranym Bankiem Płatnikiem Członka Izby, czyli bankiem, który na podstawie umowy z Izbą, oraz umów z Członkami Izby zapewnia Członkom Izby usługi finansowe związane z rozrachunkiem transakcji zawartych przez nich na Giełdzie. Bankami Płatnikami mogą być wyłącznie banki zaakceptowane przez Izbę, których lista publikowana jest stronie internetowej Izby.

Koszty członkostwa

Giełda pobiera następujące opłaty:

- opłaty za wniosek o uzyskanie członkostwa,
- opłaty roczne za uczestnictwo w RTRS,
- opłaty transakcyjne od zawartych transakcji, proporcjonalne do ich wolumenu
- opłaty pobierane przez Giełdę za złożenie wniosku o przeprowadzenie aukcji.

Izba pobiera następujące opłaty:

- opłaty za wniosek o uzyskanie członkostwa,
- opłaty roczne za uczestnictwo w RTRS,

- opłaty rozliczeniowe od rozliczanych transakcji, proporcjonalne do ich wolumenu.

Wysokość opłat pobieranych przez Giełdę i Izbę jest określona w cennikach publikowanych na stronach internetowych Giełdy i Izby, przy czym w okresie pilotażu tj. do końca sierpnia 2020 r. Giełda i Izba nie pobierają ww. opłat.

ROZDZIAŁ 4. MAGAZYNY AUTORYZOWANE

System Magazynów Autoryzowanych na RTRS

W celu zagwarantowania rozliczeń w towarze transakcji zawieranych na giełdowym RTRS utworzony został System Magazynów Autoryzowanych (SMA). Stanowi on sieć magazynów rozlokowanych na terenie kraju, spełniających specjalistyczne wymogi organizacyjno-techniczne określone przez Giełdę. W ramach Systemu Magazynów Autoryzowanych dla obrotu giełdowego zapewnione jest m.in. jednolite postępowanie z towarami podczas ich przyjmowania do magazynu, przechowywania oraz wydawania. Uczestnictwo w SMA jest dobrowolne, wymaga jednak uprzedniego zawarcia z Giełdą stosownej umowy na warunkach wynikających z Regulaminu Uczestnictwa w Systemie Magazynów Autoryzowanych Zbóż na RTRS.

Rola i odpowiedzialność Magazynu Autoryzowanego

Magazyn Autoryzowany (MA) odpowiada za fizyczny, ilościowo-jakościowy rozrachunek w towarze transakcji giełdowych zawartych między kupującymi i sprzedającymi. Warunkiem zlecenia sprzedaży towaru na Giełdzie we wszystkich dopuszczonych systemach obrotu (system kursu jednolitego i system aukcji) jest jego uprzednie zdeponowanie w Magazynie Autoryzowanym i zaewidencjonowanie w dedykowanym przez Giełdę do tego celu systemie informatycznym e-RTRS. Magazyn Autoryzowany zobowiązany jest do przyjmowania wyłącznie towaru spełniającego wymagania jakościowe określone przez Giełdę, po uprzednim przeprowadzeniu organoleptycznych i laboratoryjnych badań jakościowych zgodnie z aktualnie obowiązującymi normami w tym zakresie. Na bazie przeprowadzonych badań jakościowych MA dokonuje klasyfikacji towaru według klas jakościowych przyjętych przez Giełdę dla danego towaru (np. dla pszenicy klasy A, B lub C). Od momentu przyjęcia towaru Magazyn Autoryzowany ponosi pełną odpowiedzialność wobec właścicieli za jego ilość i jakość podczas dalszego przechowywania oraz wydania.

Kategorie Uczestników SMA

W celu stworzenia szerokiego dostępu do obrotu na RTRS w zakresie zbóż, do uczestnictwa w SMA dopuszczone są dwie kategorie podmiotów:

- Uczestnicy SMA świadczący usługi przechowywania, tj. podmioty świadczące komercyjnie usługi przechowywania zboża na rzecz innych uczestników obrotu, w dużych, profesjonalnych magazynach oraz
- Uczestnicy SMA nieświadczący usług przechowywania, tj. podmioty nieświadczące usług przechowywania zboża na rzecz innych uczestników obrotu, mogące natomiast wprowadzać do obrotu własne zboże bezpośrednio ze swojego magazynu.

Uczestnik SMA świadczący usługi przechowywania

O status Uczestnika SMA świadczącego usługi przechowywania zbóż na RTRS może ubiegać się profesjonalne, wiarygodne przedsiębiorstwo przechowalnicze prowadzące działalność gospodarczą obejmującą usługowe, komercyjne magazynowanie i przechowywanie zboża. Przedsiębiorstwo przechowalnicze powinno posiadać tytuł prawny do dysponowania magazynem (magazynami) dla którego ubiega się o nadanie przez Giełdę statusu Magazynu Autoryzowanego i włączenie do SMA oraz gwarantować wywiązanie się ze wszystkich zobowiązań wynikających z zawarcia umowy o uczestnictwo w SMA. Uczestnik SMA o statusie świadczącego usługi przechowywania zobowiązany jest udostępnić w Magazynie Autoryzowanym na potrzeby RTRS pojemność przechowalniczą co najmniej na poziomie wymaganym przez Giełdę tj. obecnie 5 000 ton oraz świadczyć usługi przyjęcia, przechowywania i wydania zboża zgodnie z warunkami określonymi przez Giełdę. W magazynach tej grupy będzie odbywał się obrót w systemie kursu jednolitego.

Uczestnik SMA nieświadczący usług przechowywania

O status Uczestnika SMA nieświadczącego usług przechowywania zbóż może ubiegać się podmiot nie zamierzający świadczyć komercyjnie usług przechowywania zbóż dla innych uczestników obrotu giełdowego na RTRS, posiadający tytuł prawny do dysponowania magazynem zbożowym, dla którego ubiega się o nadanie statusu Magazynu Autoryzowanego, z którego zamierza dokonywać sprzedaży na Giełdzie własnego zboża. Obecnie Uczestnik SMA o statusie nieświadczącego usług przechowywania będzie mógł dokonywać sprzedaży konkretnej partii własnego zboża w systemie doraźnych aukcji organizowanych i prowadzonych przez Giełdę. Uczestnik SMA nieświadczący usług przechowywania odpowiada wobec właścicieli za ilość i jakość zboża zakupionego w systemie aukcji w jego Magazynie Autoryzowanym. W magazynach tej grupy obrót będzie odbywał się poprzez aukcje.

Warunki uczestnictwa w SMA

Uczestnikami Systemu Magazynów Autoryzowanych mogą być wyłącznie podmioty (świadczące i nieświadczące usług przechowywania), które złożyły wniosek zgodnie ze wzorem określonym przez Zarząd Giełdy i zawarły z Giełdą umowę o uczestnictwo w SMA. Giełda dopuszcza wnioskodawcę do uczestnictwa w SMA, jeżeli:

- wnioskodawca spełnia warunki uzyskania autoryzacji dla co najmniej jednego magazynu,
- wnioskodawca zobowiąże się do przestrzegania przepisów obowiązujących na Giełdzie dotyczących RTRS,
- w ocenie Zarządu TGE wnioskodawca gwarantuje wywiązanie się ze wszelkich zobowiązań wynikających z zawarcia umowy o uczestnictwo w SMA,
- działalność gospodarcza wnioskodawcy ubiegającego się o status Uczestnika SMA świadczącego usługi przechowywania obejmuje magazynowanie i przechowywanie zboża,
- wnioskodawca ubiegający się o status Uczestnika SMA świadczącego usługi przechowywania zobowiązuje się na potrzeby RTRS udostępnić w każdym Magazynie Autoryzowanym pojemność przechowalniczą co najmniej na poziomie wymaganym przez Giełdę (5 000 ton),

Warunki autoryzacji magazynu Uczestnika SMA

Autoryzacja konkretnego magazynu następuje na podstawie wniosku złożonego zgodnie ze wzorem określonym przez Zarząd Giełdy Zarząd. Giełda nadaje magazynowi zbożowemu status Magazynu Autoryzowanego, jeżeli:

- wnioskodawca został dopuszczony do uczestnictwa w SMA,
- magazyn zbożowy spełnia wymogi organizacyjno-techniczne, określone przez Giełdę,
- wnioskodawca posiada odpowiednie ubezpieczenie majątkowe obejmujące magazyn zbożowy, którego dotyczy autoryzacja oraz towary przeznaczone do obrotu na RTRS,
- wnioskodawca upoważni do współpracy z Giełdą w zakresie praktycznej obsługi udostępnionego dla uczestników RTRS systemu informatycznego (e-RTRS) w każdym magazynie co najmniej 2 osoby w przypadku Uczestnika SMA świadczącego usługi przechowywania i 1 osobę, w przypadku Uczestnika SMA nieświadczącego usług przechowywania.

W celu zweryfikowania czy dany magazyn zbożowy zgłoszony do uczestnictwa w SMA spełniania wymogi organizacyjno-techniczne TGE zleca wybranemu podmiotowi pełniącemu funkcję Jednostki Kontrolno-Autoryzacyjnej (JKA) przeprowadzenie kontroli autoryzacyjnej (inspekcji na miejscu) tego magazynu. Do uczestnictwa w SMA mogą być dopuszczone tylko te magazyny, w stosunku do których kontrola JKA potwierdzi spełnianie wymogów określonych przez Giełdę.

W przypadku magazynu zbożowego posiadającego świadectwo autoryzacji uprawniające do uczestnictwa w interwencji publicznej w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej, Zarząd Giełdy może odstąpić od przeprowadzenia przez JKA kontroli autoryzacyjnej i uznać, że spełnia on wymogi określone przez Giełdę.

Wniosek o uczestnictwo w SMA i autoryzację magazynu

Uczestnictwo w SMA i autoryzacja magazynu lub magazynów jest przedmiotem jednego wniosku, którego wzór udostępniony będzie na stronie internetowej Giełdy. Złożenie przedmiotowego wniosku traktowane jest jako złożenie oferty zawarcia umowy o uczestnictwo w SMA oraz autoryzację wskazanego magazynu (lub magazynów) wraz z wyrażeniem zgody na poddanie go kontroli autoryzacyjnej przez Jednostkę Kontrolno-Autoryzacyjną. Do wniosku należy dołączyć:

- dokumenty identyfikacyjne Wnioskodawcy tj.

o kopię aktualnego odpisu z właściwego rejestru wnioskodawcy lub wydruk z Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego albo wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG),

o opię dokumentu potwierdzającego nadanie statystycznego numeru identyfikacyjnego (REGON) oraz podatkowego (NIP);

- listę osób upoważnionych do reprezentowania wnioskodawcy;
- dane osób upoważnionych do reprezentowania wnioskodawcy w kontaktach z Giełdą;
- informacje finansowe i podatkowe potwierdzone za zgodność z oryginałem przez osoby upoważnione do reprezentowania wnioskodawcy tj.

o roczne sprawozdanie finansowe za ostatni rok obrotowy sporządzone zgodnie z przepisami o rachunkowości w przypadku wnioskodawcy zobowiązanego do jego sporządzania,

o zaświadczenie z właściwego dla wnioskodawcy Urzędu Skarbowego o braku zaległości podatkowych;

- kopię potwierdzenia przelewu opłaty od wniosku;

- dane adresowe i organizacyjno-techniczne magazynu zbożowego zgłoszonego do autoryzacji w SMA;
- kopię polisy potwierdzonej zawarcie umowy ubezpieczenia mienia od zdarzeń losowych obejmującego magazyn zgłoszony do autoryzacji oraz towary w nim przechowywane.

Giełda może zażądać od wnioskodawcy dostarczenia dodatkowych dokumentów poza wskazanymi powyżej, w tym w szczególności gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania obowiązków wynikających z regulacji obowiązujących w ramach SMA

Wnioskodawca równoległe do złożonego wniosku powinien także wnieść na wskazany we wniosku rachunek Giełdy stosowną opłatę za jego rozpatrzenie i autoryzację magazynu. W przypadku ubiegania się o autoryzację kilku magazynów wnioskodawca uiszcza opłatę w wymaganej wysokości za każdy magazyn.

Po przeprowadzeniu weryfikacji formalnej i merytorycznej wniosku TGE zleca Jednostce Kontrolno-Autoryzacyjnej przeprowadzenie kontroli autoryzacyjnej magazynu zbożowego zgłoszonego do Systemu SMA. Zarząd Giełdy po uzyskaniu pozytywnego wyniku kontroli autoryzacyjnej podejmuje uchwałę w sprawie nadania statusu Uczestnika SMA (odpowiednio świadczącego usługi przechowywania lub nieświadczącego usług przechowywania) wnioskodawcy oraz nadaje status Magazynu Autoryzowanego wnioskowanemu magazynowi.

Zawarcie umowy o uczestnictwo w SMA w danym Magazynie Autoryzowanym następuje z momentem podjęcia przez Zarząd Giełdy uchwały o nadaniu statusu Uczestnika SMA i nadaniu statusu Magazynu Autoryzowanego.

Giełda przeprowadza proces nadania statusu Uczestnika SMA i autoryzacji magazynu (magazynów) maksymalnie w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku.

Wymogi organizacyjno-techniczne dla Magazynu Autoryzowanego

Warunkiem uzyskania statusu Magazynu Autoryzowanego i uczestnictwa w SMA jest przede wszystkim spełnianie wymogów organizacyjno-technicznych określonych przez Giełdę.

Magazyn Autoryzowany spełniający wymogi organizacyjno-techniczne powinien: dysponować minimalną powierzchnią przechowalniczą przeznaczoną dla obrotu giełdowego na RTRS na poziomie co najmniej 5 000 ton **w przypadku Uczestnika SMA świadczącego usługi przechowywania** oraz co najmniej **500 ton w przypadku Uczestnika SMA nieświadczącego usług przechowywania.**

Magazyn Autoryzowany powinien dysponować własnym, profesjonalnym laboratorium będącym w stanie poprawnie przeprowadzić badanie jakościowe przyjmowanego do magazynu ziarna zbóż, w zakresie podstawowych parametrów wyznaczających standardy jakościowe.

Dopuszcza się korzystanie przez Magazyn Autoryzowany Uczestnika SMA nieświadczącego usług przechowywania nie posiadającego własnego laboratorium z usług laboratorium zewnętrznego spełniającego wymagania określone przez Giełdę pod warunkiem zawarcia przez tego Uczestnika SMA umowy na świadczenie usług laboratoryjnych w zakresie wymaganym przez Giełdę.

Laboratorium Magazynu Autoryzowanego wyposażone jest w niezbędny, specjalistyczny sprzęt laboratoryjny i aparaturę analityczną, pozwalającą na wykonanie laboratoryjnych badań jakościowych zbóż, w szczególności dla następujących wyróżników jakościowych ziarna oznaczanych według aktualnych najnowszych wydań norm tj.:

- wilgotność ziarna - wg PN-EN ISO 712,
- zanieczyszczenia - wg PN-EN 15587,
- gęstość ziarna w stanie zsypanym - wg PN-EN ISO 7971-3,
- zawartość białka (Nx5,7) - wg PN-EN ISO 20483,
- liczba opadania - wg PN-EN ISO 3093.

Magazyn Autoryzowany zapewnia ponadto:

- przeprowadzenie kontroli organoleptycznej zboża mającej na celu wstępną ocenę jakości i badanie cech organoleptycznych dostarczonego do magazynu ziarna według najnowszego wydania normy - PN-R-74013;
- pobieranie próbek zbóż do przeprowadzenia laboratoryjnych badań jakościowych dostarczonego do magazynu ziarna według najnowszego wydania normy – PN-EN ISO 24333.

Pomieszczenia Magazynu Autoryzowanego powinny:

- być starannie wyczyszczone, suche oraz wolne od szkodników magazynowych, a sposób ich wcześniejszego użycia nie wywiera negatywnego wpływu na jakość zboża podczas kolejnego przechowywania;
- posiadać odpowiednie zabezpieczenie przed deszczem, przeciekaniem wody gruntowej, zmianami temperatury oraz dostępem gryzoni i ptaków;

- być poddawane okresowym zabiegom profilaktycznym oraz w razie potrzeby zabiegom dezynfekcyjnym, dezynsekcyjnym i deratyzacyjnym odpowiednimi do tego celu, dopuszczonymi do użytkowania środkami;
- posiadać odpowiednie zabezpieczenie przed włamaniem oraz kradzieżą;
- posiadać aktualne plany wraz z ich wymiarami. Plany i wymiary geometryczne pomieszczeń magazynowych (silosy, komory itp.) odpowiadają ich rzeczywistej objętości przechowalniczej;
- posiadać oświetlenie pozwalające na właściwe monitorowanie przechowywanego zboża oraz jego kontroli.

Magazyn Autoryzowany zapewnia odpowiednią liczbę pracowników o właściwych kwalifikacjach zawodowych do obsługi przyjmowania, przechowywania i wydawania zbóż oraz do przeprowadzania badań jakości ziarna w laboratorium magazynowym. **Co najmniej jedna osoba posiada uprawnienia rzeczoznawcy** w rozumieniu ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych z dnia 21 grudnia 2000 roku (Dz. U. z 2001 r., Nr 5, poz. 44 z późn.zm.) w zakresie pobierania próbek zboża. Kwalifikacje tych osób powinny być udokumentowane.

Magazyn Autoryzowany zapewnia techniczne zdolności przyjęcia i wydania zboża na następującym poziomie:

- dla Magazynu Autoryzowanego Uczestnika SMA świadczącego usługi przechowywania nie mniejsze niż 500 ton na dobę;
- dla Magazynu Autoryzowanego Uczestnika SMA nieświadczącego usług przechowywania nie mniejsze niż 250 ton na dobę.

Magazyn Autoryzowany zapewnia obsługę co najmniej transportu samochodowego. Oczekuje się natomiast, że duże magazyny Uczestnika SMA świadczącego usługi przechowywania zapewnią także obsługę transportu kolejowego.

Magazyn Autoryzowany posiada co najmniej jedną legalizowaną wagę najazdową do ważenia przyjmowanego i wydawanego zboża o zdolności ważenia minimum 50 ton.

Magazyn Autoryzowany posiada sprawne urządzenia służące do:

- wietrzenia zboża,
- przemieszczania i czyszczenia zboża,
- kontroli prawidłowości przechowywania zboża w szczególności (termometr wgłębny, higrometr do mierzenia wilgotności powietrza, sondę do pobierania prób ziarna, przyrządy do sporządzania prób reprezentatywnych ziarna)

Magazyn Autoryzowany posiada wyposażenie gwarantujące zachowanie warunków BHP i PPOŻ zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

Magazyn Autoryzowany typu płaski powinien dodatkowo:

- umożliwić użycie podczas załadunku i wyładunku samobieżnego pojazdu załadowniczego,
- posiadać możliwość rozładowania i załadowania każdej wielkości ciężarówki przewożącej zboże, pod dachem lub w zadaszonym punkcie na terenie magazynu,
- umożliwić składowania zboża w pryzmie uformowanej w sposób pozwalający określenie ilości zboża poprzez jego obmiar,
- posiadać równe podłogi, ściany boczne oraz sufit, zabezpieczone przed możliwością zawilgocenia.

Magazyn Autoryzowany Uczestnika SMA świadczącego usługi przechowywania posiada wdrożony systemy zapewniający jakość i bezpieczeństwo żywności (np. HACCP, GMP lub inny równoważny).

Zawieszenie i uchylenie uczestnictwa w SMA

W trakcie posiadania statusu Uczestnika SMA, Zarząd Giełdy w szczególnych przypadkach może zawiesić uczestnictwo w SMA (zawieszenie przymusowe), jeżeli stwierdzi, że Uczestnik SMA:

- nie reguluje w terminie zobowiązań wobec Giełdy,
- narusza porządek giełdowy lub przepisy w odniesieniu do RTRS,
- swoim działaniem może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa obrotu na RTRS.

Zarząd Giełdy może ponadto na uzasadniony wniosek Uczestnika SMA zawiesić jego uczestnictwo w SMA lub zawiesić autoryzację Magazynu Autoryzowanego (zawieszenie dobrowolne) na czas określony, nie dłuższy jednak niż 6 miesięcy.

W sytuacji rażącego naruszania porządku giełdowego lub postanowień przepisów obowiązujących na Giełdzie Zarząd Giełdy może uchylić status Uczestnika SMA i rozwiązać z nim umowę o uczestnictwo w SMA.

Opłaty za świadczenie usług przechowywania zbóż w SMA

Uczestnik SMA świadczący usługi przechowywania zboża w Magazynach Autoryzowanych może stosować własne opłaty wyłącznie za następujące usługi:

- za przyjęcie zboża,

- za przechowywanie zboża,
- za wydanie zboża.

Poziom powyższych opłat nie może jednak przewyższać maksymalnego poziomu określonego przez Giełdę.

Powyższe opłaty pokrywają także koszty normatywnych ubytków magazynowych, jakie wystąpią podczas przyjęcia, przechowywania i wydania zboża i Uczestnik SMA nie może naliczać z tego tytułu dodatkowych opłat.

Opłaty za przyjęcie i wydanie zboża w Magazynie Autoryzowanym Uczestnika SMA świadczącego usługi przechowywania ponosi właściciel składający zboże w celu jego sprzedaży na Giełdzie.

Opłaty za przechowywanie zboża w Magazynie Autoryzowanym Uczestnika SMA świadczącego usługi przechowywania do dnia zawarcia transakcji (włącznie) na Giełdzie ponosi właściciel składający zboże w celu jego sprzedaży na Giełdzie (sprzedający).

Opłaty za przechowywanie zboża w Magazynie Autoryzowanym Uczestnika SMA świadczącego usługi przechowywania począwszy od dnia następującego po dniu zawarcia na Giełdzie transakcji ponosi właściciel, który nabył zboże na Giełdzie.

Uczestnik SMA nieświadczący usług przechowywania nie pobiera opłat za przechowywanie zboża w magazynie za okres do dwudziestego pierwszego (21) dnia (włącznie) od dnia zawarcia transakcji w systemie aukcji.

Przyjęcie zboża do Magazynu Autoryzowanego

Przyjęcie zboża do Magazynu Autoryzowanego Uczestnika SMA świadczącego usługi przechowywania z przeznaczeniem do sprzedaży na Giełdzie, jest traktowane jako zawarcie między właścicielem zboża i Uczestnikiem SMA umowy o świadczenie usług przechowania (składowania) zboża i nie wymaga zawarcia odrębnej umowy. W przypadku zawarcia takiej umowy, powinna ona uwzględniać postanowienia Regulaminu uczestnictwa w SMA zatwierdzonego i publikowanego przez Giełdę na jej publicznej stronie internetowej.

Przyjęcie zboża do Magazynu Autoryzowanego Uczestnika SMA świadczącego usługi przechowywania odbywa się na podstawie harmonogramu dostaw, uzgodnionego z właścicielem składającym zboże. Uczestnik SMA świadczący usługi przechowywania zobowiązany jest zapewnić odpowiednią powierzchnię magazynową dla zboża objętego uzgodnionym harmonogramem dostaw. Magazyn Autoryzowany umożliwia właścicielowi dokonanie zgłoszenia dostawy towaru do magazynu i ustalenie harmonogramu poprzez

wizytę w magazynie, kontakt telefoniczny lub kontakt za pośrednictwem poczty elektronicznej, z wykorzystaniem danych kontaktowych poszczególnych Magazynów Autoryzowanych publikowanych przez Giełdę na jej stronie internetowej.

Do Magazynu Autoryzowanego w celu sprzedaży na Giełdzie może być wprowadzone wyłącznie zboże wolne od wad prawnych (np. niezabezpieczone na rzecz roszczeń osób trzecich w postępowaniu komorniczym), spełniające odpowiednie wymagania określone przez Giełdę, zweryfikowane poprzez przeprowadzenie kontroli jakościowej.

Wprowadzone do Magazynu Autoryzowanego zboże przeznaczone do sprzedaży na Giełdzie może być mieszane z innym zbożem znajdującym się w Magazynie Autoryzowanym przeznaczonym do sprzedaży na Giełdzie wyłącznie tego samego rodzaju i klasy jakości. W przypadku decyzji o wycofaniu zboża z Magazynu Autoryzowanego przez właściciela, który je tam wprowadził, Magazyn nie ma obowiązku wydać mu tej samej partii zboża, która została od niego oryginalnie przyjęta, a jedynie zboże w tej samej ilości i spełniające minimalne parametry jakościowe dla tej samej klasy.

Z każdej partii dostawy zboża przeznaczonego do obrotu na Giełdzie pobierane są przez rzeczoznawcę według najnowszego wydania normy – PN-EN ISO 24333 próbki ziarna i sporządzane próbki laboratoryjne do przeprowadzenia laboratoryjnego badania jakości ziarna. Próbka laboratoryjna z danej partii dostawy zboża dzielona jest na trzy części z przeznaczeniem: do przeprowadzenia badania laboratoryjnego w magazynie, dla właściciela zboża oraz jako próbka odwoławcza. W przypadku podejrzenia wystąpienia substancji niepożądanych w danej partii dostarczonego zboża (metale ciężkie, mykotoksyny, pozostałości pestycydów) sporządzana jest odrębna próbka laboratoryjna w celu oznaczenia zawartości substancji niepożądanych w ziarnie.

Przyjęcie do Magazynu Autoryzowanego partii zboża dokumentowane jest dowodem ustalenia wagi zboża i klasy jego jakości, który wystawia uprawniony pracownik Magazynu Autoryzowanego. Magazyn Autoryzowany po wystawieniu dowodów ustalenia wagi i jakości rejestruje dostawy zboża w systemie e-RTRS oraz w ewidencji własnej, o ile taką prowadzi, zachowując zgodność ewidencyjną dla każdego dnia dostawy.

Wydanie zboża z Magazynu Autoryzowanego

Wydawanie zboża z Magazynu Autoryzowanego, w tym wystawienie dowodu ustalenia wagi partii zboża i jego jakości przebiega w sposób analogiczny do procesu przyjęcia zboża do magazynu.

Wydanie zboża z Magazynu Autoryzowanego odbywa się na podstawie harmonogramu odbioru, uzgodnionego pomiędzy magazynem a właścicielem odbierającym zboże. Podobnie jak w przypadku dostawy Magazyn Autoryzowany powinien umożliwić

właścicielowi, który nabył zboże na Giełdzie dokonanie zgłoszenia odbioru towaru z poprzez wizytę w magazynie, kontakt telefoniczny lub kontakt za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Do wydania zboża właścicielowi lub osobie przez niego upoważnionej wymagane jest ponadto przedstawienie dokumentu potwierdzającego własność, który właściciel zboża może wydrukować z systemu informatycznego udostępnianego przez Giełdę (e-RTRS).

Magazyn Autoryzowany na wniosek właściciela zapewnia pobranie przez rzeczoznawcę próbek ziarna i sporządzenie próbek laboratoryjnych przed wydaniem danej partii zboża, jeśli pozwalają na to warunki techniczne magazynu, albo podczas załadunku w celu przeprowadzenia badania jakości ziarna w laboratorium w magazynie lub na żądanie właściciela, w laboratorium odwoławczym.

Po akceptacji i odebraniu danej partii zboża z Magazynu Autoryzowanego wraz z towarzyszącą mu dokumentacją, właściciel zboża nie może zgłaszać roszczeń ilościowo-jakościowych do Magazynu Autoryzowanego.

Wydanie z Magazynu Autoryzowanego partii zboża dokumentowane jest dowodem ustalenia wagi zboża i klasy jego jakości, który wystawia uprawniony pracownik Magazynu Autoryzowanego. Magazyn Autoryzowany po wystawieniu dowodów ustalenia wagi i jakości rejestruje wydanie zboża w systemie informatycznym Giełdy (e-RTRS) oraz w ewidencji własnej, o ile taką prowadzi, zachowując zgodność ewidencyjną dla każdego dnia odbioru obejmującą.

Kontrola jakości zboża w Magazynie Autoryzowanym

Kontrola jakości zboża przeznaczonego do obrotu na Giełdzie przyjmowanego do Magazynu Autoryzowanego obejmuje kontrolę organoleptyczną oraz laboratoryjne badanie jakości ziarna. Kontrola jakości zboża odbieranego z Magazynu Autoryzowanego obejmuje laboratoryjne badanie jakości ziarna.

Kontrola organoleptyczną ma na celu wstępną ocenę jakości i badanie cech organoleptycznych dostarczonego do magazynu ziarna, jest przeprowadzana według najnowszego wydania normy PN-R-74013 i obejmuje w szczególności sprawdzenie:

- ogólnego stanu i jednolitości partii dostawy,
- zapachu,
- barwy,
- obecności szkodników i pozostałości po szkodnikach,
- widocznych oznak chorób grzybowych,

- orientacyjne określenie wilgotności i czystości.

Laboratoryjne badanie jakości ziarna obejmuje następujące wyróżniki jakościowe oznaczane według najnowszych wydań norm tj.:

- wilgotność ziarna, wg PN-EN ISO 712,
- zanieczyszczenia, wg PN-EN 15587,
- gęstość ziarna w stanie zsypanym, wg PN-EN ISO 7971-3,
- zawartość białka (Nx5,7), wg PN-EN ISO 20483,
- liczbę opadania, wg PN-EN ISO 3093.

Badania odwoławcze

W sytuacjach spornych tj. na przykład, jeżeli wyniki laboratoryjnego badania zboża w Magazynie Autoryzowanym nie potwierdzają spełnienia wymaganych parametrów jakościowych właściciel może zlecić przeprowadzenie odwoławczych laboratoryjnych badań jakościowych ziarna w jednym z Laboratoriów Odwoławczych wskazanych przez Giełdę. Sytuacja sporna może zaistnieć także w przypadku odbioru zboża zakupionego na Giełdzie, jeżeli właściciel odbierający zboże pomimo przeprowadzenia badania ziarna w laboratorium Magazynu Autoryzowanego (potwierdzającego spełnienie wymogów jakościowych) zechce zlecić przeprowadzenie odrębnych badań w Laboratorium Odwoławczym. Kolejnym przypadkiem może być zlecenie badania ziarna zakupionego na Giełdzie przez właściciela w laboratorium zewnętrznym (innym niż wskazane przez Giełdę), które nie potwierdzi spełnienia wymogów jakościowych. Wówczas to Magazyn Autoryzowany może zlecić przeprowadzenie badań odwoławczych w Laboratorium Odwoławczym. We wszystkich wymienionych przypadkach (oraz innych jakie wystąpią) wyniki odwoławczych laboratoryjnych badań jakościowych ziarna w Laboratorium Odwoławczym są ostateczne i rozstrzygające. Koszty laboratoryjnych badań jakościowych, zbóż ponosi strona, dla której wyniki tych badań są niekorzystne.

Laboratoriami Odwoławczymi wskazanymi przez Giełdę są profesjonalne laboratoria, wyposażone w wysokiej klasy specjalistyczny sprzęt laboratoryjny i aparaturę analityczną, dysponujące wykwalifikowaną, odpowiednio przeszkoloną kadrą oraz posiadające akredytację lub zatwierdzenie (certyfikację) do wykonywania badań w zakresie jakości ziarna zbóż niezależnej międzynarodowej organizacji branżowej, (np. GAFTA, ICC, CCFRA).

Koszty uczestnictwa w SMA

Giełda pobiera opłaty od wniosków o uczestnictwo w SMA i autoryzację magazynów, przy czym ich wysokość jest proporcjonalna do liczby magazynów zgłoszonych do autoryzacji. Dodatkowo Giełda pobiera opłatę roczną za uczestnictwo w SMA naliczaną od każdego Magazynu Autoryzowanego. Ww. opłaty służą pokryciu kosztów związanych z prowadzeniem kontroli autoryzacyjnych i okresowych magazynów.

Wysokość opłat pobieranych przez Giełdę jest określona w cennikach publikowanych na stronach internetowych Giełdy i Izby, przy czym w okresie pilotażu tj. do końca sierpnia 2020 r. Giełda nie pobiera ww. opłat.

W przypadku gdy magazyny zgłoszone do autoryzacji wymagają poniesienia nakładów inwestycyjno-remontowych na ich dostosowanie do wymogów określonych przez Giełdę lub poniesienia wydatków związanych z ubezpieczeniem magazynu i towarów w nim przechowywanych, wówczas wnioskodawca musi się liczyć z poniesieniem odpowiednich nakładów w tym zakresie.

Opłaty pobierane przez Magazyny Autoryzowane

- ◆ Rodzaje opłat pobieranych przez MA

Opłata	Świadczący usługi przechowywania	Nieświadczący usług przechowywania
Za przyjęcie zboża, w tym badanie laboratoryjne	Od wprowadzającego towar	Nie dotyczy
Za wydanie zboża, w tym badanie laboratoryjne	Od wprowadzającego towar	Brak opłaty
Za przechowywanie zboża	Od wprowadzającego towar do dnia sprzedaży na Giełdzie; od następnego dnia od nabywcy	Może być pobierana od nabywcy towaru po upływie 21 dni od aukcji

- ◆ MA pobiera opłaty bezpośrednio od uczestników obrotu składających w nim swój towar
- ◆ Opłaty pobierane przez MA świadczący usługi przechowywania uwzględniają pokrycie normatywnych ubytków magazynowych
- ◆ Wysokość opłat ustalana jest przez Uczestnika SMA nie wyższa jednak niż poziom maksymalny określony przez Giełdę

PLATFORMA ŻYWNOŚCIOWA

platforma.zywnosciowa@kowr.gov.pl

+48 22 37 67 130

Partnerzy projektu

Giełda Papierów Wartościowych
w Warszawie S.A.

ul. Książęca 4
00-498 Warszawa
tel. (48) 22 628 32 32
fax. (48) 22 628 17 54
e mail: gpw@gpw.pl
www.gpw.pl

Towarowa Giełda Energii S.A.

ul. Książęca 4
00 498 Warszawa
tel. (48) 22 341 99 12
fax. (48) 22 341 99 10
e mail: tge@tge.pl
www.tge.pl

Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A.

ul. Książęca 4
00 498 Warszawa
tel. (48) 22 341 99 01
fax. (48) 22 341 99 83
e mail: irgit@irgit.pl
www.irgit.pl